

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fém utca 6-7. Telefon: 100-400, 300-500
A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1964. május 13.

bb 1. emlékezés balázs bélára és budai dénesre

i s/hné/m/sr

1964. május 13.

balázs béla, a neves költő és filmesztéta 1949 május 17-én halt meg. halálának 15. évfordulója alkalmából május 17-én vasárnap délután emlékműsort sugároz a rádió „az éneklő kert” címmel. az adásban bemutatják majd balázs béla „az éneklő kert”, című hangjátékát andor évával, latinovits zoltánnal és básti lajossal a főszerepben. műsorra tűzik a „muzsikus mese”, című írásából készült lírai történetet is.

május 20-án este a kossuth-adó „rózsalevél”, című műsorával budai dénesre emlékeznek. az adásban - hangszalagról - megszólalnak majd a zeneszerző kortársai, barátai is, s többek között hallhatjuk majd bajor gizi és csontos gyula hangját is. egy érdekes felvételt is bemutatnak: nem sokkal betegsége előtt budai dénest barátai megkérték, hogy énekeljen és zongorázzon saját szerzeményeiből. improvizációját megörökítették hangszalagon, s így a műsorban a szerző előadásában csendülnek fel a kedves népszerű dallamok. /mti/

...-

bb 3. védetté nyilvánították salgóvár környékét

vid/ká/sk/m

1964. május 13.

az országos természetvédelmi hivatal, a hazafias népfront nógrád megyei természetvédelmi, műemlékvédelmi és honismereti akcióbizottságának kezdeményezésére védetté nyilvánította a salgó vár, valamint a kis-salgó /boszorkánykő/ környéki, mintegy 225 hold kiterjedésű erdős térséget. a határozatot a festői szépségű táj megőrzése indokolja.

ezzel nógrád megye az ipolytarnóci őskövületi lelőhellyel együtt már két természetvédelmi területtel rendelkezik. /mti/

...-

- 1 -

Lelő

bb 4. jókai, móríc, mikszáth, gárdonyi az élen - megvizsgálták, mit olvasnak a 15-18 éves fiatalok

i di/nné vm sr

1964. május 13.

a közelmúltban 250 könyvtárban megvizsgálták, mit olvasnak a 15-18 éves fiatalok. kiderült, hogy a kölcsönzött műveknek több mint négyötöde szépirodalom, s ezen belül a többség - a regények, elbeszélések, stb. háromnegyede - klasszikus magyar szerzők tollából származik. a fiúk és lányok a leggyakrabban jókai, móríc, mikszáth és gárdonyi műveit forgatják. ez egyébként megegyezik a felnőttek érdeklődésével is. a központi statisztikai hivatal például 14.000 „meglett, ember,” válaszáin alapján állapította meg, hogy mindmáig jókai, gárdonyi, móríc és mikszáth a legnépszerűbb szerző hazánkban. a „négy nagy,” a megkérdezettek olvasmányának 26 százalékát tette ki, s ebből jókai egyedül több szavazatot kapott, mint a másik három együttvéve.

a magyar próza mesterein kívül verne, victor hugo, may károly, dúmas, cooper, jack london, traven, gorkij és solohov művei a legkapósabbak a 15-18 évesek körében. a munkás-és parasztfiatalok első-sorban azokat a szerzőket kedvelik, akiknek műveivel a filmvásznon is találkozhatnak. ezzel egyidejűleg csaknem minden rétegnél, de első-sorban a parasztfiataloknál nagy az érdeklődés az ifjusági könyvek iránt. a kalandos, a romantikus, a fantasztikus írások és a lányregények csaknem mindenütt „hiánycikknek,” számítanak a könyvtárakban. az adatokból az is kitűnt, hogy a költői munkák közönsége a középiskolás és az egyetemista fiatalok közül kerül ki s petőfi, arany, és ady a népszerűségi sorrend.

a 14-18 évesek többségének olvasmányaiiban ma még kevés hely jut a hazai és a külföldi kortárs-irodalomnak. örvendetes, hogy a 18 éven felüli, érettségizett szakmunkások egy része, valamint az egyetemista és az értelmiségi fiatalok többsége azonban már keresi és olvassa a mai magyar és külföldi írók, költők alkotásait. ismerik, szeretik a fiatal szovjet költőket köztük első-sorban jevtusenkot, rozsgyesztvenszkijt és voznyeszenszkijt, valamint a próza olyan mai neves művelőit, mint dörrenmatt, szolzszenyicin és fejes endre.
/mti/

-2-

bb 2. riadó a baranyai méhészek körében: jelez a pécsi „normafa,”

vid ká sk vm

1964. május 13.

jelez a méhészek „normafa,”-ja - a pécs belvárosában lévő 100 éves akácfa, amely minden tavasszal elsőnek virágzik ki az országban. az erős napsütés hatására a vastag törzsű, terebélyes lombú fán kinyíltak az első hófehér virágok. a rendkívül korai virágzásnak az a magyarázata, hogy a házak között álló fa nemcsak nappal kap nagy hőmennyiséget, hanem az átforrósodott kövek éjszaka is melegen tartják. virágainak megjelenésétől számítva körülbelül 10 napra megkezdődik az erdei akác nyílása is. a baranyai méhészek körében futótűzként terjedt el a hír és sokan máris vándorutra keltek kaptárral a legdélebben fekvő akácerdőkbe: a dráva mellékére és a bácskába. a megye méhészei az idén legalább 30 vagonnyi mézet értékesítenek szerződéses úton, ezért alaposan ki akarják használni az akácvirágzást és több mint 10.000 méhcsaládot vándoroltatnak majd az ország különböző tájain./mti/

bb 5. „havaznak,” a nyárfaerdők

vid ká sk vm

1964. május 13.

a bács megyei nyárfaerdőkben virágzanak a fák. a pelyhes magvakat messzire viszi a szél, s úgy tűnik, mintha havazna. az erdőgazdaságok összegyűjtik a magot és a csemetekertekben vetik el. a kiskunsági erdőgazdaság területén, a vidéken honos nyárfa-fajtából 20 hektáros faiskolát létesítenek. a duna-ártéri erdőgazdaság területén pedig 15 millió nyárfa-csemetét nevelnek./mti/

bb 6. művelődési központ a szerencsi rákóczi-várkastélyban

vid j vm fm

1964. május 13.

a hazafias népfront javaslatára érdekes kezdeményezést valósítanak meg szerencsen. a község műemlék-jellegű várkastélyát - amely több mint 120 esztendőig a rákóczi-család tulajdona volt - művelődési központtá alakítják át. a kastély főépületében rendezik be a 10.000 kötetes járási könyvtárat, a muzeumot és a különféle klubokat. a muzeumban helyezik el dr. petrikovics lászló főorvos magángyűjteményét, amelyet a községnek ajándékozott. többek között számos néprajzi értéket, régészeti leletet, eredeti rákóczi-leveleket és okmányokat, valamint képeslevelezőlapgyűjteményt.

/folyt.köv./

-3-

/bb 6. művelődési központ....1.folyt./vm

ezenkívül kiállítják a szerencs fejlődését szemléltető történeti emlékeket is.

a két melléképületben a bocskai istván gimnázium 150 férőhelyes kollégiuma, valamint étterem, tanácskozó és színházterem kap helyet. az átépítési munkákat a műemlék felügyelőség irányításával jövőre kezdik meg. addig is nozzáfgognak a várkastély több mint kétholdas kertjének csinosításához. a parkosítási terv már elkészült és a több mint 900.000 forintos munkát a lakosság társadalmi összefogással végzik el. a parkban sétányokat alakítanak ki, diszfákat, díszcserjéket és rózsaligeteket ültetnek. a mesterséges tónál pihenőpadokat helyeznek el, és a tó közepére szökőkutatót állítanak, amelyet esténként színes reflektorokkal világítanak meg./mti/

- . -

bb 7. 18 kilós tuzok kakast ejtettek el a lajtahansági állami gazdaság vadrezervátumában

vid ká sk vm

1964. május 13.

a lajtahansági állami gazdaság 132.000 holdas vadrezervátumában minden évszakban megjelennek a már törzsvendégeknek számító nyugatnémet, osztrák és olasz vadászok. most az őzbakokat és tuzokkakásokat veszik célba. ezideig 42 őzbakot ejtettek el, közülük 7 kapitális trófeájú vadat. a nehezen megközelíthető, óvatos tuzokkakások közül még csak öt került terítékre, de mindegyik szép példány. a legnagyobb súlya elérte a 18 kilogrammot./mti/

- . -

-4-

2. elv

bb 8. amatőrfilm örökíti meg a vigszinház és a magyar hajó-és darugyár dolgozóinak barátságát - közös rendezvények, kirándulások, sportversenyek

1 fe/tné szb sr

1964. május 13.

a vigszinházban a közelmúltban értékelték a társadalmi és kulturális tevékenységet, amelyet egyes üzemekkel kötött szocialista szerződések alapján fejtenek ki. megállapították, hogy egyre szorosabbak, közvetlenebbek a kapcsolatok. a vigszinház dolgozói a május 1. ruhagyár színjátszó csoportjának nyújtanak segítséget a színművek helyes megválasztásához és rendezési tanácsokkal látják el. a szerződés értelmében meghívják az üzem szocialista brigádjának tagjait egy-egy színre kerülő darab próbájára. a gyáriak az üzembe fogadják a színészeket. divatbemutatóikra hívják a jelmeztervezőket és színészeket, együtt vitatják meg a divat „titkait”, klubnapjaikon, ankétjaikon is ott vannak a vigszinháziak.

a nyári programban egy közös, divatbemutatóval egybekötött, sétahajózás szerepel, a szórakoztatásról a művészek gondoskodnak. öszre két ankétot is terveznek, a bemutatásra kerülő darabokról szerzők, rendezők, művészek számolnak be az üzem dolgozóinak.

a vigszinház ez év áprilisában újabb szocialista szerződést kötött, a 13. kerület közért vállalat központjával. „kötelezte magát”, hogy támogatja a vállalat kulturális rendezvényeit; az április 4-i ünnepségen már beváltották ígéretüket.

széles és igen szerteágazó a társadalmi és kulturális együttműködés egyfelől a magyar hajó- és darugyár dolgozói, másfelől a vigszinház művészeti és műszaki dolgozói között. a vigszinház művészei eljárnak az üzemi rendezvényekre, ankétokat tartanak, beszélnek külföldi utjukon szerzett élményeikről. résztvesznek az elkészült hajók ünnepélyes vízrebocsátásán, próbautján. a szigony nevű színjátszócsoporthoz, amely az öntevékeny együttesek között az első sorában van, segítséget kap a vigszinháziaktól. a színház dolgozói ott vannak az üzemi kulturális rendezvényein is, a technikai segítség mellett művészi számokról is gondoskodnak. a hajógyár című üzemi lapban rendszeresen olvashatók a vigszinház hírei és művészeinek cikkei. májusban nyílik meg a vigszinház történetét bemutató kiállítás a hajógyárban. viszonzásul a gyár is kiállítást rendez a színházban, maketteken mutatja be, mit gyárt, hány országba szállítja készítményeit.

a nyári hónapokban segítséget kap a színház a gyár műszaki szakembereitől: társadalmi munkában készítik el a vigszinház felújítási tervét. a hajógyár és a vigszinház kiszervezetei és szakszervezeti csoportjai között is mélyül az együttműködés, amelyet megörökít majd a gyár, és a színház amatőr szakköreinek készülő filmje./mti/

- . -

8.35/a

9.20

- 5 -

Me

bb 9. az egyetemi és a főiskolai ifjúság kulturális szemléje lesz az idei helikon ünnepség

vid tm-lm fm

1965. május 13.

a festetich györgy kezdeményezésére másfél századdal ezelőt meg tartott helikon ünnepségek hagyományait az idén méltóképpen ápolják a balatonparti városban, keszthelyen. az ünnepségeket, - amelyeket az utóbbi években a dunántúli középiskolák nagy kulturális seregszempléjének jegyében rendezték meg, az idén az egyetemi és főiskolai ifjúság kulturális ünnepségévé avatják. május 14-től 16-ig az ország husz egyetemének és főiskolájának legkiválóbb művészegyesítései adnak számot keszthelyen intézeteik kulturális életéről. a helikon ünnepségeken képviselteti magát a halle-i luther márton egyetem mezőgazdasági kara is.

a nagyszabású kulturális szemle május 14-én a helikon-láng meggyújtásával kezdődik, majd három napon át tart a kórusok, népi egyesítések, zenekarok, színjátszó-csoportok, irodalmi színpadok vetélkedője, amelyet a vers- és prózamondók, valamint a hangszer- és ének-szólisták versenye egészít ki. a 19-i ünnepi záróesten a szemle legjobbjai adnak műsort és ez alkalommal osztják ki az aranyérmeket és az emléklapokat. /mti/

..- ek

bb 11. nemzetközi diplomanyertes film a bnv nehézipari mozijának műsorán

i szf/gk-lm vg

1964. május 13.

a nehézipari minisztérium műszaki filmszolgálatának vetítőterme évről-évre a budapesti vásárok egyik leglátogatottabb helye.

a nehézipari mozi az idei budapesti nemzetközi vásáron is megnyílik, naponta 12-től 20 óráig folyamatosan tartja előadásait az iparág kiállítási területének 7. számú pavilonjában. nyolc műszaki filmet és a nehézipar eseményeiről tájékoztató számos híradót tart állandóan műsorán. a filmek nemcsak a szakemberek, hanem a nem szakmai közönség érdeklődésére is számot tartanak. vetítik többek között a „hidropneumatikus ásványtermelés”, című színes filmet, amely azt a nagy jelentőségű magyar találmányt ismerteti, amellyel a tavak, folyók és a tengerfenék üledékeiből is ki lehet bányászni az értékes érceket, ásványokat, drágaköveket. ez a film a napokban lezajlott budapesti nemzetközi műszaki-tudományos filmfesztiválon diplomát nyert. a hidropneumatikus ásványtermelést május 19-én délelőtt 10 órakor diszelozáson mutatják be. mindenkit érdeklő rövidfilm lesz a „fess magad”, című vígjáték is, amely mulatságos történet keretében tanít meg arra, hogyan festheti ki lakását bárki a könnyen kezelhető műanyag falfestékekkel. /mti/

..-

9. 16/a

- 6 -

bb 10. a kgst országok textilipari kutatóintézeteinek együttműködése - előkészítik az egységes textilszabványok kialakítását - együttesen oldanak meg 24 technológiai feladatot

i sz/tné szb vg

1964. május 13.

az utóbbi években széleskörű együttműködés bontakozott ki a kgst országok textilipari kutatóintézetei között. a magyar textilipari kutatóintézet is jelentős részt vállal a közös kutatási feladatokból. ezek a kutatási témák felölelik a gyártástechnológiák, gépek és berendezések, s nem utolsósorban a gyártmányok fejlesztését.

rendkívül jelentős a textiliparban a mérés-technikai és a szabványosítási együttműködés. ennek a kutatási területnek a budapesti textilipari kutatóintézet az irányítója és koordinálója. vezetése alatt hat ország kutatóintézete működik közre abban, hogy egységes vizsgálati és minősítő módszereket dolgozzanak ki a textiltermékek kgst országok közötti árucseréjének ellenőrzésére, hogy a forgalomba kerülő nyersanyagokat, fonalakat, szöveteket, kötött-hurkolt kelméket minden átvéő ország azonos módszerrel vizsgálja. ehhez a munkához természetesen hozzátartozik, hogy a textiltermékek alkalmasságát, a felhasználási céljuk szempontjából legfontosabb tulajdonságaikat együttesen vizsgálják, és a vizsgálatokhoz megfelelő műszereket is szerkesszenek. a budapesti intézetre bízta például az egységes szabványok kialakításához szükséges szövetvizsgálati módszerek kidolgozásának koordinálását. ez azt jelenti, hogy a különböző alapanyagokból készülő textiliák tulajdonságainak egységes mérési módszereire, például a szakitóerő, méretváltozás, színtartóság, fiziológiai tulajdonságok, stb. vizsgálatára magyar szakemberek készítettek javaslatokat, azokat kgst szakértői bizottságok megvitatták, kiegészítették. a szakbizottságok elé került már az a javaslat, amely a szövetvizsgálatok alapvető egységes vizsgálati módszereit tartalmazza. a konzultáción 30 külföldi és 20 hazai szakértő vett részt és elfogadta a javaslatot. a kgst könnyűipari állandó bizottsága legutóbbi ülésén előírta, hogy ezeket a szövetvizsgálati módszereket az árucsereforgalomban kísérletképpen egyéves időtartamra vezessék be.

a kgst-hez tartozó országok textil- és ruházati kutatóintézetei együttesen oldanak meg számos technológiai feladatot is. most 24 új technológia kialakításában, illetve tökéletesítésében vesznek részt a magyar szakemberek. rendszeresen kicserélik az új szintetikus szálak feldolgozásánál szerzett tapasztalataikat és átadják bevált gyártási módszereiket. ezekben a napokban például budapestben tartózkodik egy csehszlovák szakértő, aki a textilipari kutatóintézetben, illetve a hazai fésűsfonó és szövőgyárban a poliészter szál rövidített fésűsfonási eljárást tanulmányozza. sokadjanak előre a textilipar különböző termelő folyamatainak automatizálásában.

/folyt.köv.

9.22/a

- 7 -

M

M

bb 9. az egyetemi és a főiskolai ifjúság kulturális szemléje lesz az idei helikon ünnepség

vid tm-lm fm

1965. május 13.

a festetich györgy kezdeményezésére másfél századdal ezelőt megtagtortt helikon ünnepségek hagyományait az idén méltóképpen ápolják a balatonparti városban, keszthelyen. az ünnepségeket, - amelyeket az utóbbi években a dunántúli középiskolák nagy kulturális seregszemléjének jegyében rendezték meg, az idén az egyetemi és főiskolai ifjúság kulturális ünnepségévé avatják. május 14-től 16-ig az ország husz egyetemének és főiskolájának legkiválóbb művészegyetemesei adnak számot keszthelyen intézeteik kulturális életéről. a helikon ünnepségeken képviselteti magát a halle-i luther márton egyetem mezőgazdasági kara is.

a nagyszabásu kulturális szemle május 14-én a helikon-láng meggyújtásával kezdődik, majd három napon át tart a kórusok, népi együttesek, zenekarok, színjátszó-csoportok, irodalmi színpadok vetélkedője, amelyet a vers- és prózamondók, valamint a hangszer- és ének-szólísták versenye egészít ki. a 19-i ünnepi záróesten a szemle legjobbjai adnak műsort és ez alkalommal osztják ki az aranyérmeket és az emlékplakettet./mti/

..- /ek

bb 11. nemzetközi diplomanyertes film a bnv nehézipari mozijának műsorán

i szf/gk-lm vg

1964. május 13.

a nehézipari minisztérium műszaki filmszolgálatának vetítőterme évről-évre a budapesti vásárok egyik leglátogatottabb helye.

a nehézipari mozi az idei budapesti nemzetközi vásáron is megnyílik, naponta 12-től 20 óráig folyamatosan tartja előadásait az iparág kiállítási területének 7. számú pavilonjában. nyolc műszaki filmet és a nehézipar eseményeiről tájékoztató számos híradót tart állandóan műsorán. a filmek nemcsak a szakemberek, hanem a nem szakmai közönség érdeklődésére is számot tartanak. vetítik többek között a „hidropneumatikus ásványtermelés”, című színes filmet, amely azt a nagy jelentőségű magyar találmányt ismerteti, amellyel a tavak, folyók és a tengerfenék üledékeiből is ki lehet bányászni az értékes érceket, ásványokat, drágaköveket. ez a film a napokban lezajlott budapesti nemzetközi műszaki-tudományos filmfesztiválon diplomát nyert. a hidropneumatikus ásványtermelést május 19-én délelőtt 10 órakor diszelőadáson mutatják be. mindenkit érdeklő rövidfilm lesz a „fess magad”, című vígjáték is, amely mulatságos történet keretében tanít meg arra, hogyan festheti ki lakását bárki a könnyen kezelhető műanyag falfestékekkel./mti/

..-

9. 16/a

- 6 -

bb 10. a kgst országok textilipari kutatóintézeteinek együttműködése - előkészítik az egységes textilszabványok kialakítását - együttesen oldanak meg 24 technológiai feladatot

i sz/tné szb vg

1964. május 13.

az utóbbi években széleskörű együttműködés bontakozott ki a kgst országok textilipari kutatóintézetei között. a magyar textilipari kutatóintézet is jelentős részt vállal a közös kutatási feladatokból. ezek a kutatási témák felölelik a gyártástechnológiák, gépek és berendezések, s nem utolsósorban a gyártmányok fejlesztését.

rendkívül jelentős a textiliparban a mérés-technikai és a szabványosítási együttműködés. ennek a kutatási területnek a budapesti textilipari kutatóintézet az irányítója és koordinálója. vezetése alatt hat ország kutatóintézete működik közre abban, hogy egységes vizsgálati és minősítő módszereket dolgozzanak ki a textiltermékek kgst országok közötti árucseréjének ellenőrzésére, hogy a forgalomba kerülő nyersanyagokat, fonalakat, szöveteket, kötött-hurkolt kelméket minden átvevő ország azonos módszerrel vizsgálja. ehhez a munkához természetesen hozzátartozik, hogy a textiltermékek alkalmasságát, a felhasználási céljuk szempontjából legfontosabb tulajdonságaikat együttesen vizsgálják, és a vizsgálatokhoz megfelelő műszereket is szerkesszenek. a budapesti intézetre bízta például az egységes szabványok kialakításához szükséges szövetvizsgálati módszerek kidolgozásának koordinálását. ez azt jelenti, hogy a különböző alapanyagokból készülő textiliák tulajdonságainak egységes mérési módszereire, például a szakítóerő, méretváltozás, színtartósság, fiziológiai tulajdonságok, stb. vizsgálatára magyar szakemberek készítettek javaslatokat, azokat kgst szakértői bizottságok megvitatták, kiegészítették. a szakbizottságok elé került már az a javaslat, amely a szövetvizsgálatok alapvető egységes vizsgálati módszereit tartalmazza. a konzultáción 30 külföldi és 20 hazai szakértő vett részt és elfogadta a javaslatot. a kgst könnyűipari állandó bizottsága legutóbbi ülésén előírta, hogy ezeket a szövetvizsgálati módszereket az árucsereforgalomban kísérletképpen egyéves időtartamra vezessék be.

a kgst-hez tartozó országok textil- és ruházati kutatóintézetei együttesen oldanak meg számos technológiai feladatot is. most 24 új technológia kialakításában, illetve tökéletesítésében vesznek részt a magyar szakemberek. rendszeresen kicserélik az új szintetikus szálak feldolgozásánál szerzett tapasztalataikat és átadják bevált gyártási módszereiket. ezekben a napokban például budapestben tartózkodik egy csehszlovák szakértő, aki a textilipari kutatóintézetben, illetve a hazai fésűsfonó és szövőgyárban a poliészter szál rövidített fésűsfonási eljárást tanulmányozza. sokladjanak előre a textilipar különböző termelő folyamatainak automatizálásában.

/folyt.köv.

9.22/a

- 7 -

M

M

bb 10. /a kgst országok... 1. folyt./- szb

új érdekes műszaki feladat a textiliparban a szövés nélküli textiliák előállítására. a „varruva-hurkolt”, textiliák gyártása már évekkel ezelőtt megkezdődött valamennyi kgst országban, a ragasztott, szövés-nélküli textiliák készítése azonban még viszonylag új terület. a magyar textilipari kutató intézet a lőrinci vattagyárral együttműködve több gyártmány félüzemi kísérleteit fejezte már be. foglalkoznak többek között bőröndbélés, kárpitosipari kellék, orkán-kabáthoz szükséges bélésanyag, konfekcióipari lenvászón, ingbetét, padlókárpit, és sok másféle ragasztott textil gyártásával. a kísérleteknél jól hasznosítják a kgst országokban szerzett tapasztalatokat, ugyanakkor a baráti országok szakembereinek rendelkezésére bocsátják a magyar kutatási eredményeket.

érdekes területe az együttműködésnek a ruházati ipar. antropológiai mérések alapján bővítik például a szalagszerű gyártásra kerülő ruhák típusméreteinek körét, hogy idővel a lakosság 90-95 százalékát el lehessen látni konfekció készítményekkel. a közös kutatómunka további törekvése a gyártástechnológiák egységesítése, a szintetikus anyagok varrástechnológiájának kidolgozása, a varrás helyettesítése ragasztással, a konfekcióipar komplex géialakítása. /mti/

--

bb 13. szép termést ígér a pannónia kincse

vid ká/sk szb ká

1964. május 13.

a javós gyula somogy megyei, nagyberki szőlősgazda által ki-nemesített pannónia kincse csemege-szőlő-fajta tőkén szépen fejlődnek a hajtások és megjelentek a kis szőlőfürtök is. a csemege-szőlők „szőlője”, igen szép termést ígér a szalacskaai szőlőhegy napsütötte domboldalán. legtöbb tőkén 12-15 kis fürt diszlik, de sok olyan is akad, amelyik tizenhatot nevel. egy-egy beérett szőlőfürt súlya eléri majd a 60-80 dekát, így egy tőke szerény számítások szerint is 10-12 kiló termést ad. az augusztus első felében szüretelhető szőlőt bemutatják az ideai mezőgazdasági, valamint a bécsi nemzetközi kertészeti kiállításon. /mti/

--

bb 14. „fésülik”, a sziket - gazdag kamillavirágzás a kiskunság vidékén

vid ká/sk szb ká

1964. május 13.

a kiskunság nagyterjedésű szikes pusztáin 10 év óta nem volt az idejéhez hasonló gazdag kamillavirágzás. kunszentmiklós, szabadszállás környékén a sárguló mezőket ellepték a gyűjtők, akik fogas szedőkkel „fésülik”, a sziket. eddig 400 mázsa kamillavirágot gyűjtöttek össze. /mti/

--

9.32/a

- 8 -

bb 12. árvizkaput kap a sió - halcsapda a zsilip alatt - dunai kikötő lesz szekszárd - megkezdtek az új vizlépcső tervezését

1 sb/tné-lm -cz

1964. május 13.

a duna árhullámai eddig mélyen benyomultak a sióba. mintegy 35 kilométeres szakaszon ilyenkor a sión ellenkező irányba, a balaton felé folyt a víz. ezért épültek korábban gátak a csatorna menti, de a töltések már meggyengültek, erősíteni kellene. a vízügyi tervező iroda szakembereinek javaslatára azonban a hosszadalmas gáterősítés helyett lényegesen gazdaságosabban felhasználható árvizkaput terveznek a sió torkolatába, hogy kizárják a dunai árhullámokat. ezzel 40-50 millió forint értékű töltés-építési munkát takarítanak meg.

az árvizkapu tulajdonképpen egy új vizlépcső lesz, amely nemcsak az árvédelmet, hanem rendkívül széleskörű és komplex vízgazdálkodási feladatok teljesítését is segíti. a vizlépcső duzzasztóműve és hajózsilipje szekszárdig hajózhatóvá teszi a siót. jelenleg csak akkor hordozhat hajót a csatorna, ha a balatonból - évente csak néhányszor és rövid időre - vizet eresztenek medrébe. a legalsó szakaszon viszont vízeresztéskor is sekély a sió, s csupán üres, vagy félig megrakott hajók közlekedhetnek. az árvizkapu duzzasztóműve azonban állandóan 3-3.5 méter mély vizet tart az alsó szakaszon, s a legnagyobb dunai hajók is ugy- szólván egész éven át teljes terheléssel bonyolítják le majd a forgalmat. szekszárdból így fontos dunai kikötő lesz. a hajó- zás támogatására három siókanyar átvágását is tervezik, hogy mintegy 4 kilométerrel megrövidítsék a hajók útját. a vizispórt híveiről is gondoskodtak, mert a kisebb sporthajók részére mintegy 400 méter hosszú csónakvontató pályát terveznek a duzzasztó-mű mellé.

a vizlépcső sok segítséget nyújt majd a sió, a nádor-csatorna és a kapos árhullámának levezetéséhez, mert mintegy 88 millió köbméter vizet tarthat vissza addig, amíg a duna ár-hulláma levonul. az új duzzasztómű nemcsak az árvédekezésnek és a hajózásnak, hanem a mezőgazdasági nagyüzemeknek is hasznára válik. a csatorna alsó szakaszának megduzzasztásával 15000-20000 hold földterület öntözéséhez adhat majd vizet a sió-menti gazda-ságoknak.

az árvizkapu érdekessége, hogy különleges halcsapdát épí- tnek alája. a halakat a csapdához vezető víz alatti folyosóba kell terelni. más vizlépcsőknél dróthálóval, vagy elektromos zárral irányították a halakat. most bonyolultabb a feladat, mert azokat az ivarérett angolnákat kell kifogni, amelyek átmeneti otthonukból, a balatonból csapatostul vándorolnak vissza őshazájukba. ezek kígyószerű halak nem ismernek akadályt és még a szárazföldön is átvágnak, ha a vízben már nem juthatnak tovább. az erős fény- re viszont érzékenyek. ezért víz alatti fényszórókat szerel- nek a meder aljára és ezekkel a vakító fénygátakkal kényszerítik az angolnákat a csapdába. / folyt.köv./

9.40/a

- 9 -

bb 12. /árvizkaput...1.folyt./-lm

a vízügyi tervező iroda dolgozói gondos vizsgálatokkal és szakmai tanulmányokkal készítettek elő a tervezési feladatokat. így már az év közepére elkészül az új vizlépcső beruházási programterve, jövőre pedig átadják a részletes rajzokat is. előre-láthatóan három évig épül majd a síó dunai torkolatának nagy kapuja./mti/

--

bb 19. eddig ismeretlen lőrészekre bukkantak a sárospataki rákóczi várban

vid lk-lm ki

1964. május 13.

a sárospataki rákóczi vár építéstörténetének tisztázására évek óta nagyarányú ásatásokat végeznek. a kutatások során számos értékes leletre bukkantak. a vöröstorony és az olaszbástya közötti területen például megtalálták a vár hajdani lőporházát, sütőüzemét, a bástyából kivezető kapu és a felvonóhid maradványait. ezen a részen több mint négyezer köbméter földet távolítanak el, s így látható lesz a vöröstorony eddig betemetett földszintje. bebizonyosodott az is, hogy az olaszbástya és a torony közötti terület nem a perényiek idejében, hanem a 18. század elején töltötték fel. az osztrák megszállók ugyanis 1702-ben a vár védelmi berendezését felrobbantották és a nagymennyiségű törmelékét a bástya és a torony közötti rész feltöltésére használták. a földmunkák során értékes, a 17. századból származó, többszínű mintás cserepek, lengyel és cseh ezüstpénzek, kések, sarkantyúk és szerszámok kerültek napvilágra. a többszínű mázzal bevont cserepeket a habánok készítették, akiket 1. rákóczi györgy telepített sárospatakra. ők honosították meg a később híressé vált pataki fazekasipart. a talált tárgyakat restaurálják és kiállításon mutatják majd be a látogatóknak.

a vár udvarán sikerült feltárni a vöröstoronyt és a lórántffy-szárnyat összekötő egykori épület alapjait. így napvilágra kerültek a 16. században épült boltozatos pince faragott köves ajtói, valamint a vöröstorony udvari hidbejáratának cölöpmaradványai. a tervek szerint a pincét beboltozzák és az így kialakított helyiségekben rendezik be a vármúzeum kőtárát. az ásatásokat az idén folytatják. a munkák során az elmúlt napokban újabb érdekes leletre bukkantak. a vöröstorony nyugati oldalához csatlakozó, a 15. század végén épült várfalon két, eddig ismeretlen lőrést fedeztek fel. ezek jelentősen hozzájárulnak a vár védelmi rendszerének megismeréséhez./mti/

--

9.55/a

- 10 -

me

bb 15. pest megyében 40 pedagóguslakás épül

vid gö szb fm

1964. május 13.

pest megyében sok gondot okoz az, hogy a pedagógusok nagyrésze nem abban a községben lakik, ahol tanít. az „utazó”, pedagógusok ugyanis kevesebb időt tölthetnek el iskolán kívül tanítványaikkal, s nem kapcsolódhatnak be a község művelődési életébe sem.

a megyében ezért az idén negyven pedagóguslakás épül. közülük a legtöbbet, kilencet dabason, hatot pedig aszódon építenek. a lakások túlnyomórésze községfejlesztési alapból készül, de sok helyen jelentős összegű társadalmi munkával is hozzájárul az építkezéshez a lakosság. az aszódiak például közel egymillió forint értékű segítséget ajánlottak fel a pedagóguslakások és az új iskola mielőbbi felépítésére./mti/

--

bb 16. elkészült a házgyári lakások beépített konyhabutorának mintadarabja

i sb/tm szb vg

1964. május 13.

az ém épületasztalosipari és faipari vállalat elkészítette az újfajta házgyári lakások beépített konyhabutorának mintadarabját, amelyet most kiállítanak a budapesti nemzetközi vásáron is. a korábbi butortípussal már több aranyérmét nyertek a nemzetközi vásárokon, de az új termék szebb a réginél és célszerűbben hasznosítható, mert a konyhaszekrény felsőrésze nagyobb, több edény fér bele. a dizítés érdekessége, hogy gondosan összeválogatott színezési terv szerint a butor ajtóit más-más színűre festik.

az új termék nemcsak szebb a korábbinál, hanem a gyártása is lényegesen egyszerűbb. többek között pvc-fólia helyett színes poliészter-lakkal vonják be a butor felületét. az év második felében helyezik üzembe azt a korszerű lakköntő gépet, amellyel több óra helyett néhány perc alatt lehet „befesteni”, a butort. később azonban egy automatikus hőlagut építésével is kiegészítik az új gyártási eljárást. ezzel már 24 órától 20-25 percre csökkentik a műanyagbevonat szárítását. így az új módszerekkel csaknem a felére csökken a beépített konyhabutor gyártási ideje./mti/

--

10.00/a

- 11 -

me

bb 17. korszerűbb anyagmozgatás - szamarak helyett kis mozdonyok a rostkikészítő üzemekben

vid lk .szb ki

1964. május 13.

a szegedi rostkikészítő vállalat kender- és lengyáraiban egyik fontos feladat az áztatás, s egyben az anyagmozgatás korszerűsítése. a rostok elemi szálakra bomlását elősegítő áztatást az üzemek többségében most is egyszerű betonmedencékben, nehéz fizikai munkával végzik, a rostkötegeket pedig szamarakkal vontatják az áztatókhoz.

ezeket az elmaradott módszereket a következő években termálvizzel táplált vasbeton áztatólagutakkal, illetve bányamozdonyokkal vontatott kisvonatokkal váltják fel. a mozdony a megrakott kocsisort bevontatja az alagútba, ahol a kendert a kocsiikkal együtt elárasztják melegvízzel. ezzel elmarad a rakodás, megszűnik a nehéz fizikai munka, lényegesen meggyorsul az áztatás.

már így dolgoznak eperjesen és vajhátton, rövidesen pedig a szegvári kendergyárban helyeznek üzembe ilyen áztató- és anyagmozgató berendezéseket. a következő években újabb öt kendergyárat és két lengyárat rendeznek be hasonlóképpen. /mti/

--

bb 20. ezernyi névtábla a kukoricaföldek mentén - a kapásnövények 85 százalékát családi alapon művelik a hajduságban

vid ká/tr szb ká

1964. május 13.

százával dolgoztak az elmúlt napokban alkalmi „földmérők”, a hajdu-bihar megyei termelőszövetkezetek földjén. több esztendő jól bevált gyakorlata szerint családonkinti vállalatok alapján kimérték a kapások területét. már a tervezésnél számításba vették a szövetkezeti gazdák és családtagjaik munkaerejét, majd írásban rögzítették, ki mennyi kukorica, napraforgó és cukorrépa kapálását, betakarítását vállalja. a növényápolási munkák kezdetére minden család részére kimérték a területet, s a bevetett földek végében ezernyi kis névtáblát helyeztek el. a hajdusági tsz-ekben az idén a kapásnövények 85 százalékát családi vállalatok alapján művelik. /mti/

--

10.05/a

- 12 -

Ma

bb 18. munkaközi kávézás a szegedi kábelgyárban

vid lk-lm ki

1964. május 13.

a szegedi kábelgyárban a munkapszichológia minden lehető eszközt felhasználják, alkalmazzák, hogy a dolgozók a legnagyobb munkakedvvel, s minél kisebb fáradtságérzettel végezzék feladatukat. így például a hatalmas új nagycsarnok gépeit, gépsorait négy különböző pasztellszinre, a falakat pedig még több színárnyalatra festették.

a bányagyutacs gyártó üzemen részben egész nap ülve dolgoznak a munkások, ott a legegységesebb, s egyben legfárasztóbb a munka. meghatározták, hogy mikor következik be a legnagyobb fáradtság. abban az időpontban mind a hatvanan felállnak a munkaasztalok mellől, s tízperces tornával - a testnevelési főiskola által meghatározott mozdulatokkal - frissítik fel magukat.

most a munkások kérésére ugyanitt, valamint a mikroszeparátor, a varniscső és a telefonzsinór-gyártó üzemen részben bevezették a munkaközi feketekávé fogyasztást is. a nőtanács főzőgépet bocsátott rendelkezésükre, s naponta egyszer, valamelyik csökkent munkaképességű munkásnő megfőzi a kávéját. a feketézés is gyorsan közkedveltté vált, élénkíti, felfrissíti az egyhangu munkaterületen dolgozókat. /mti/

--

bb 22. sikeres volt az első falusi kisz lakásépítési akció tiszakécskén

vid j-lm fm

1964. május 13.

bács megyében - a városok példájára - tavaly tiszakécskén is szervezett ifjúsági lakásépítési akciót a községi kisz-szervezet. a falusi lakásépítési szövetkezetben tizen társultak. a fiatal házasok az építkezéshez otp-kölcsönt kaptak, saját munkájukkal pedig olcsóbbá tették otthonaik építését. így egy-egy kétszobás-összkomfortos, kertes családi ház mindössze 90 000 forintba kerül. a lakásokba - amelyek most épültek fel - néhány hét múlva beköltözhetnek a tulajdonosok. a helyi kisz-szervezet, - az akció sikere láttán, - újabb ifjúsági lakásépítési szövetkezetet szervez. /mti/

--

10.10/e

- 13 -

Ma

bb 21. „hibridprogram,, a tojásprobléma megoldására - hódít a nick-chick, rezervátumba kerül a sárga-magyar tyukfajta

i cs/gk szb ká

1964. május 13.

a földművelésügyi minisztérium irányításával 1959-ben nagy-szabású baromfifajta javító keresztezés kezdődött azzal a céllal, hogy a termelőszövetkezeteket ellássák a hazai fajtáknál gyorsabb fejlődésű, nagyobb hozamu fajtákkal. 1961-ben pedig megkezdték a baromfityesztésben ugrásszerű fejlődést hozó hibridek importálását. az eddig elért eredményekről és a további fejlesztés terveiről morvai istván, a földművelésügyi minisztérium kisállattenyésztési osztályának vezetője az alábbi tájékoztatást adta:

hazánkban jelenleg kétféle fajtajavító, ugynevezett egyszerű keresztezés folyik: egyrészt a termelőszövetkezetek számára jó huscsőbe-alapanyagot szolgáltató fajtát hoznak létre, úgy, hogy a meglevő sárga-magyar, illetve new-hampshire tojókat fehér cornis és fehér plymouth-kakasokkal párosítják, másrészt a háztáji gazdaságok számára a sárga-magyar és a new-hampshire kereszteződésével vegyes hasznosítású - tojás- és hustermelésre egyaránt alkalmas törzsállományt nevelnek. mindkét keresztezés - a már nagyüzemi tapasztalatok szerint - 10-15 százaléknyi hozamnövekedéssel jár. további előny, hogy csökken a felnevelési idő, nagyobb az ugynevezett forgási sebesség, kevesebb takarmányfelhasználással érik el a nagyobb hozamokat.

az eddiginél sokkal gazdaságosabb huscsibenevelés, főleg pedig a régóta vajdó tojáskérdés megoldására kidolgozott „hibridprogram,, megvalósításában ugyancsak figyelemre méltó eredmények születtek. az importált hus-, illetve tojóhibridek törzstenyésztéséből a kifogástalan tartási feltételeket biztosítani képes termelő üzemek a hagyományos fajtáknál igényesebb, közvetlenül tovább nem tenyészthető ugynevezett hibrid végtermék- naposcsibét kapnak. a lohmann-féle hushibridek kilenches korukra elérik a 120-130 dekagrammos vágósúlyt, vagyis 40-50 dekával többet, mint hasonló körülmények között és azonos idő alatt a sárga-magyar csibék, de a new-hampshire csibék teljesítményét is 20-30 százalékkal haladják meg. ugyanakkor a hibridcsibék egy kiló élősúlyra jutó takarmányfelhasználása 50-60 dekával kevesebb.

talán még ennél is nagyobb jelentőségű a shever és lohmann-féle tojóhibridek, az ugynevezett nick-chick-ek elterjesztése. ezeknek a tojás hozama eléri a 220-250-es átlagot, ami körülbelül kétszerese a régi hazai fajták hozamának, s 50-60-nal haladja túl a vegyes hasznosítású javított fajták hozamát is.

/folyt.köv./

10.17/a

- 14 -

bb 21. /„hibridprogram,, a... 1. folyt./- szb

az egy-egy tojásra jutó abraktakarmány felhasználás a hibrideknél 180-220 gramm, míg a vegyes hasznosítású állománynál 250-300 gramm.

a hushibridek elterjedésére jellemző, hogy az idén a termelőszövetkezetek össztyukállományának már 15, az állami gazdaságokénak 70-80 százalékát teszik ki. a tojóhibridek aránya a termelőszövetkezeteknél elérte a 10, az állami gazdaságoknál pedig az 50 százalékot. a következő években főleg a termelőszövetkezetek korszerű baromfityelepeire irányítják a hibridcsibéket. az állami gazdaságoknál - a tervek szerint - hamarosan csaknem kizárólag hibrideket nevelnek, s csupán annyi vegyes hasznosítású tartanak meg, amennyi a tervezett fajtajavító keresztezésekhez még szükséges. a sárga-magyar tyukfajtából egyébként - nehogy kivesszen a hibridek iránti példátlanul nagy kereslet következtében - mosonmagyaróvárott az akadémia tangazdaságában létesítenek rezervátumot. /mti/

..-

bb 24. új technológiával többmillió forint értékű fűtőanyagot takarítanak meg a dunai vasmű meleghengerművében

vid lk szb ki

1964. május 13.

az eredeti technológiai utasítás szerint a lemezhengerlés a dunai vasmű meleghengerművében március elejéig két melegítéssel történt. először a mélykemencékben izzították fel az acélöntecset, majd a tolókemencében hevítették fel a bugákat a hengerlési hőfokra. így egy tonna lemez hengerléséhez átlagosan 1.7 millió kálóriára volt szükség.

március elején gáztakarékossági okokból rátértek az ugynevezett egymeleges lemezhengerlésre. ehhez a feltételeket a meleghengermű és az acélmű szakemberei már korábban megteremtették. így például az öntecsátadási hőfokot, amellyel az acéltuskó a mélykemencébe kerül, 150-200 fokkal növelték.

az egymeleges hengerléssel a lemezek minősége nem változott, a gazdasági előny viszont igen nagy. áprilisban a tolókemencék kikapcsolásával, mintegy két és félmillió forint értékű fűtőanyagot takarítottak meg.

úgy tervezik, hogy a tolókemencéket a jövőben csak a kis mennyiségben gyártott csillapított acéllemezek, továbbá a saválló lemezek hengerlésénél használják. /mti/

..-

10.30/a

- 15 -

bb 23. faroer island a századik „ország”, amellyel a mohácsi rádiós-szakkör kapcsolatot létesített

vid lk-lm ki

1964. május 13.

mohácson 12 éve működik rádiósszakkör burgstaller györgy rádiótávírási irányításával. ez idő alatt mintegy 35 000 összeköttetést létesítettek külföldi rádióamatőrökkel. a 28 taggal dolgozó szakkör valamennyi jelentősebb nemzetközi versenyen részt vesz, s szobájuk falát a sikeres szereplésekért kapott 24 diploma díszíti. ezek között van ensz diploma is, amelyet azok a rádiósok kapnak meg, akik legalább negyven ensz-tagországgal tartanak kapcsolatot. a mohácsi rádiósok legutóbb kapcsolatot teremtettek faroer islanddal is. ez a századik „ország”, amellyel az éter hullámain összeköttetésbe kerültek. a dániához tartozó faroer szigetet egyébként hiába keresnénk az országok sorában, ez a nehezen elérhető kicsiny sziget ugyanis csak a rádióamatőrök éteri birodalmában számít külön országnak./mti/

bb 25. tanulmány a hazai meddőhányók értékesítésére

vid lk-lm ki

1964. május 13.

a tatabányai szakemberek találmánya alapján már több éve hasznosítják a meddőhegyek anyagát. a tatabányai feldolgozó üzemben csak a tiszta szenet nyerik ki, itt a kőzet értéktelenebb részét nem hasznosítják. lengyelországban azonban a haldex nevet viselő magyar-lengyel közös vállalat üzemében már olyan magyar tervezésű és berendezésű komplett feldolgozók működnek, amelyekben a meddők anyagának minden részét feldolgozzák. visszanyerik a feketeszenet, a széntől különválasztott apróra zuzott kőzetet pedig az építőanyagiparnak adják át. a kőzet legértékeltenebb részét homok helyett tömedékeknek alkalmazzák a bányák.

a cél az, hogy magyarországon is ilyen komplett feldolgozó üzemeket építsenek. ezért a felsőbb szervek megbízására a tatabányai tröszt haldex-osztálya tanulmányt készített a hazai meddők teljes feldolgozására. a brikett-termelő és széndusító vállalattal közösen számos hányót vizsgáltak meg. két területre, a dorogi és a mecseki szénmedencébe javasolják ilyen 10-15 évig működő üzem telepítését. ezek a hányók alkalmasak arra, hogy anyagukat az utolsó grammig feldolgozzák. dorogon például 3,5 millió tonna hányó gyült össze és ez évenként 170 000 tonna „friss” anyaggal gyarapszik. a mecseki és a dorogi tervek megvalósításával évenként 350 000 tonna szénhez és 800 000 tonna építőanyagipari célokra alkalmas anyaghoz juthat az ország. ennek a szénnek a kinyerése azért is előnyös, mert önköltsége egyharmada a mélyművelésű bányákból felhozott szénnek./mti/

10.40/a

- 16 -

Mej

bb 26. munkába állt a bokorirtó gép

vid ká/tr-lm la

1964. május 13.

a zala megyei réteken a sok bokor, régi mesgyét jelző élő sövények miatt összefüggő területen alig lehet használni a fűkaszázó gépeket. a csesztregi gépállomás szakemberei a zalai olajmunkások segítségével most elkészítették az első tökéletes bokorirtó gépet, amely még a harminc centiméter vastag törzsű fákat is könnyedén kiemeli. a gépet a lenti-szombathelyi termelőségvetkezeti rétjein állították munkába, s az tökéletesen dolgozik. az sz-100-as lánctalpas erőgépre szerelt csörlős emelő rendszerű berendezéssel egy hét alatt többszáz hold rétet tudnak megtisztítani a gépi munkát akadályozó fáktól és bokroktól./mti/

--

bb 28. győri rendező irányításával új magyar vigjáték bemutatására készül a nyitrai területi színház

vid j-lm fm

1964. május 13.

a hosszú évek óta fennálló barátság eredményeképpen újabb rendező-cserére került sor a győri kislelő színház és a nyitrai területi színház között. legutóbb ondrej rajniak, a nyitrai területi színház igazgatója és rendezője volt győrről, a napokban pedig szilágyi albert, a kislelő színház rendezője utazott nyitrára, ahol vendégrendezőként irányítja a legutóbb győrről bemutatott és sikert aratott „kisasszonyok a magasban”, című háromfelvonásos vigjátékot. gyárfás miklós vigjátékának a csehszlovákiai premierje június 24-én lesz./mti/

--

bb 30. kihajtották az ország legnagyobb üszőcsordáját

vid ká/sk-lm la

1964. május 13.

a lajtahansági állami gazdaság 440 holdas legelőjére a héten kihajtották az ország legnagyobb üszőcsordáját. az 1.113 üszőt „terített asztal”, „dus fű várta. a csöktakkal behálózott legelőn villanypásztor őrzi az üszőket, amelyek egy-egy szakaszon 2-3 napig tartózkodnak, s itatásnál sem kell elhagyniok a kijelölt területet, mivel a hordozható vályukba csöktakból eresztenek friss ivóvizet. az üszők a dér beálltáig maradnak a legelőn, s kizárólag zöld fűvel táplálkoznak./mti/

--

11.00/a

- 17 -

Mej

bb 27. öntözéses gazdálkodás a mezőgazdasági üzemek 45 százalé-
lékában - „menetrend”, szerint osztják el az öntözővizet

i ie szb ká

1964. május 13.

a napsütéses, melegebb idő beköszöntével sok mezőgazdasági
üzemben megindultak az öntöző berendezések. az előző hetekben
még csak a vetések kelésének meggyorsítására és a zöldségpalánták-
ra adtak mesterséges csapadékot, most viszont már több ezer holdon
öntözik a cukorrépat és a pillangóstagarmányokat is.

az öntözés főidénye néhány hét múlva kezdődik ugyan, de az
öntözőtelepeken addig is sok a tennivaló. az előkészületeket 1650
termelőszövetkezetben és 100 állami gazdaságban kezdték meg, az
idén ugyanis már az összes mezőgazdasági üzemek 45 százaléka ön-
tözői területének kisebb-nagyobb részét. ezekben az üzemekben több
mint 30 000 kilométernyi, különböző szélességű csatornát kell rend-
behozni, megtisztítani, hogy zavartalanul juthasson el a víz az
állami főcsatornáktól a földekig. nem kisebb feladat a gépek fel-
szerelése, „üzemkész állapotba”, helyezése sem, hiszen az öntö-
zéses gazdaságok mintegy 3 500 esztendő berendezéssel és csaknem
2 000 hordozható szivattyús gépegységgel rendelkeznek.

mezőgazdaságunk öntözött területe az idén 100 000 holddal,
azaz 22 százalékkal lesz nagyobb a tavalyinál, s eléri az 550 000
holdat. leggyorsabb ütemben az eddig erősen elhanyagolt rétek és
legelők öntözése terjed. főleg a termelőszövetkezetek alkalmazzák
a takarmánytermelés növelésének ezt a hatékony és viszonylag olcsó
módszerét: csaknem kétszer annyi rétet és legelőt öntöznek, mint
az elmúlt évben. a kertészeti kultúrák - a zöldségfélék, valamint
a szőlő és a gyümölcs - is jóval nagyobb területen, a tavalyi
77 000 hold helyett 108 000 holdon jutnak mesterséges csapadékhoz.
számottevően növekszik a különböző szántóföldi növények, elsősor-
ban a cukorrépa, a pillangósok és a kukorica öntözése is.

az 550 000 hold öntözése az előzetes számítások szerint több
mint egymilliárd köbméter vizet igényel. ennek mintegy 60 százalé-
kát a nagy folyókból, öntözőrendszerek útján, a többit helyi
vízfolyásokból, kutakból, tárolókból biztosítják. mivel a növekvő
víz-igény kielégítése mind nagyobb problémát jelent, az öntöző-
rendszerek egy részénél az idén bevezetik a „menetrend szerinti”,
vízfogyasztást. előre megtervezik, hogy az egyes gazdaságok mi-
lyen napokon, hány órákor kapnak öntözővizet, s ezzel egyenlete-
sebbé teszik mind a folyókon levonuló vizet, mind az azt továbbító
főcsatornák kihasználását. a „menetrenddel”, együtt megkezdik
az üzemek vízfogyasztásának pontos mérését is. ennek érdekében az
idén 400 rajzolómérőt és egyéb műszert szerelnek fel a csatorna-
elágazásoknál. /mti/

11.17/a

- 18 -

me

bb 29. milliós bírságok folyóvizek és tavak vegyi anyagokkal
való szennyezéséért - intézkedések a vízszennyezés megszüntetésére

i szf/gk szb -cz

1964. május 13.

a nehézipari minisztérium, amelynek felügyelete alá tartozik
az egyik legtöbb vizet szennyező iparág, a vegyipar, az utóbbi
időben határozott intézkedéseket tett a szennyvíz-probléma meg-
oldására. első intézkedésként megbízta a szervesvegyipari kutató
intézetet a vegyipar vízgazdálkodási kérdéseinek összefogásával.
az intézetben megszervezték a vízgazdálkodási osztályt, amely fel-
mérte az üzemek víz helyzetét. a felmérést követő, most folyamata-
ban levő vizsgálatok alapján állapítják majd meg, hogy mely váll-
alatoknál milyen intézkedések szükségesek a vegyi üzemek elegendő
ipari vízzel való ellátására és a szennyvíz-kérdés megoldására. to-
vábbi intézkedésként a minisztérium vegyipari műszaki főosztályán
vízgazdálkodási referenst jelöltek ki és a vízügyi főigazgatóság
ide vonatkozó rendelete értelmében minden vállalatnál vízgazdálko-
dási felelőst állítottak munkába. a vállalati vízgazdálkodási fe-
lelősök első tanácskozását a napokban rendezték meg és ellátták
őket a szükséges utasításokkal. készül a minisztériumban a víz-
gazdálkodási felelősök hatáskörét, jogait, kötelességeit szabályo-
zó utasítás, amely többek között tartalmazza majd azt is, hogy a
beruházási tervtárgyalásokra meg kell hívni a vízgazdálkodási fe-
lelősöket is. nekik kell majd gondoskodniuk arról, hogy új üze-
mek építésénél, új gyártóberendezések vásárlásánál beállítsák a
beruházási költségvetésbe a szennyvíz-derítő berendezések költségét
és azoknak a berendezéseknek az árát is, amelyekkel az elfolyó víz-
ben levő, még használható vegyi anyagokat visszanyerhetik.

a szervesvegyipari kutató intézet felmérése szerint különben
a vegyipari üzemek többségében a megengedett szinten, vagy az alatt
van a naponta elfolyó szennyvíz. ezekben az esetekben a folyókba,
tavakba került szennyvíz nem ártalmas, mert a víz természetes ön-
tisztulással megemésztí a szennyeződést. vannak azonban vállalatok,
amelyeknek egyes üzei jóval a megengedett mérték felett bocsá-
tanak szennyvizet a folyókba, patakokba, tavakba. ez népgazdasági-
lag nemcsak a vizek fertőzése miatt káros, hanem azért is, mert a
vízügyi főigazgatóság ezeket a vállalatokat törvényadta jogánál
fogva „megleletezi”, nagy pénzbírsággal sújtja, s az üzemek a
bírsággal a termelési költségeket terhelik meg, azaz a vállalat
forgóalapjából fizetik azt ki. a péti nitrogénműveket például 9
millió köbméter fenollal és ammóniával fertőzött víznek kiengede-
sért több mint 3 millió forintba bírságotlák.

/folyt.köv./

11.27/a

- 19 -

me

bb 29. /millió borságok... 1. folyt./- szb

az ipari robbanóanyaggyár majdnem 700 000 köbméter fluóros víz kiengedéseért több mint félmillió forint büntetést fizetett. a nitrokémiai ipartelepek bírsága közel kétmillió köbméter különféle vegyi anyaggal szennyezett víz kibocsátása miatt meghaladta az 1, 300 000 forintot, a szolnoki tiszamenti vegyiművek bírsága pedig a több mint félmillió forintot. budapesten a fővárosi csatornázási művek két év óta ellenőrzi a közcatornába engedett elhasznált ipari vizet. vizsgálata szerint a budapesti vegyiművek különböző telepein szükség van a savközömbösítő berendezések hatásfokának javítására, ezenkívül több más vállalatnál kell közömbösítő berendezéseket, ülepítőket, derítőket építeni. két vegyi üzemben - a chinoin gyógyszergyárban, valamint a reanal finomvegyszergyárban már építik a szennyvizesztitőt, illetve a savközömbösítőt, tiz vállalat részére pedig most tervezik a szükséges tisztítóberendezéseket. több vállalat, például a péti nitrogénművek rekonstrukciója során számolja fel a vizek szennyezését. /mti/

..-

bb 32. 85 éves a magyar meteorológusok nesztora - a német meteorológiai társaság tiszteletbeli tagjának választotta dr. réthly antalt

i csj/sk-lm ká

1964. május 13.

csaknem fél évszázadon át dolgozott dr. réthly antal hazánk meteorológiai hálózatának fejlesztésén, korszerűsítésén. konkoly-thege miklós után réthly professzor volt a magyar meteorológia második megszervezője. 1922-ben jelent meg az időjárás- és éghajlat című munkája, amely évtizedeken át az ország egyetlen meteorológiai tárgyú tankönyve volt. hamarosan a közgazdaságtudományi egyetem magántanára lett, 1925-ben pedig ő alapította meg a magyar meteorológiai társaságot, az országos meteorológiai és a földmágnességi intézet vezetését 1934-ben vette át, ahol 1948-ig igazgatóként dolgozott. sokat tett a meteorológus-utánpótlás érdekében, és számos új, fontos kutatási ágat szervezett: többek között 1936-ban a sugárzásméréseket, 1942-ben az agrometeorológiai kutatást, 1945-ben pedig a távélőrejelző szolgálatot. réthly professzor kezdeményezte az egyetem meteorológiai tanszékének létesítését és a meteorológiai észlelőhálózat széleskörű kifejlesztését is. szoros kapcsolatot tartott számos külföldi rokonintézménnyel, ő szervezte meg a törökországi meteorológiai szolgálatot. kimagasló tudományos munkásságáért a német meteorológiai társaság nemrégiben tiszteletbeli tagjául választotta.

a 85 éves réthly antal ma is fiatalos lendülettel dolgozik. 1962-ben jelent meg az időjárás események és elemi csapások magyarországon 1700-ig című könyve, s félévszázados szorgalmas gyűjtés eredményeként 1963-ban kiadták az északi fényvel kapcsolatos megfigyelések summázását, amit dr. berkes zoltánnal közösen német nyelven irtak meg. a magyar meteorológusok nesztora most az utóbbi két- és félévszázad időjárás eseményeinek és elemi csapásainak értékelésén dolgozik. /mti/

..-

11.35/a

- 20 -

me

bb 31. helytörténeti kiadványok sárvárott

vid j szb fm

1964. május 13.

érdekes munkát végez sárvárott a pártbizottság, a járási könyvtár, a nádasy-muzeum dolgozóiból, valamint pedagógusokból alakított helytörténeti bizottság. a tagok egy része entz-bruder dezső, a sárvári születésű, s a fehérterror idején mártírhálált nalt 1919-es kommunista tanió életrajzát dolgozza fel. a bizottsági tagok mások része pedig sárvár ujkori történetét írja. a tanulmány 1965-ben, hazánk felszabadulásának 20. évfordulóján jelenik meg. /mti/

..-

bb 33. május 15-én nyílik a kibővített és korszerűsített citadella-szálló

t nbj/lk szbvg

1964. május 13.

a gellérthegy citadellában 1961 májusában nyitották meg a turistaszállót, amely 96 vendég befogadására volt alkalmas. mind a külföldiek, mind pedig a vidékiek nagyon megkedvelték a szállót, ugyhogy szükségessé vált bővítése és korszerűsítése.

az átalakított szállót szerdán mutatta be a sajtó képviselőinek baranyai ferenc, a fővárosi idegenforgalmi hivatal igazgatója. elmondotta, hogy a fővárosi tanács 2-es számú építőipari vállalata a mult év novemberében látott hozzá a szálló rekonstrukciós munkálataihoz és augusztus 20 helyett már május 1-re befejezte a nagy munkát. az építőipari dolgozóknak köszönhető, hogy az új szálló május 15-én megnyílnat. a citadella-szállóban három kétágyas, tiz négyágyas és tiz 7-13 ágyas szoba található.

a létesítmény egyik érdekessége a panoráma társalgó. az üvegablakok mögöl a szálló vendégei elé tárul buda és pest látképe.

baranyai ferenc elmondotta, hogy az idegenforgalmi hivatal a közeljövöben vendéglátóipari kombinátot kíván létesíteni a citadella rondellájában. borozók, sörözők helyezkednek el egymás mellett, s meleg-konyhával felszerelt étterem várja a vendégeket. /mti/

..-

11.40/a

- 21 -

me

bb 34. elkészült a győri kenyérgyár

vid lk-lm ki

1964. május 13.

elkészült a 28 millió forintos beruházással épült győri kenyérgyár. a lisztisilót feltöltötték, a kemencéket befűtötték és néhány nap múlva megkezdik a sütési próbákat. a kenyérgyárban a lisztet vasbeton silókban tárolják. innen szítálás után jut az előkészítő tartályokba, majd automata mérlegen át a dagasztó csészékbe. a tésztát formázó gépek viszik az olajtűzelésű alagut-kemencékhez, s mire a 27 méteres kemencén lassan végighalad, megsül a kenyér. a karbantartókat is beleértve mindössze 50-60 dolgozóra van szükség ahhoz, hogy két műszakban naponta 30 tonna egyenletesen jóminőségű kenyeret süssenek a korszerű új győri kenyérgyárban./mti/

-. -

bb 35. több mint 14 000 filozófiai ismeretterjesztő előadás - a tit filozófiai országos választmányának tanácskozása

t if/gk-lm fm

1964. május 13.

a tudományos ismeretterjesztő társulat filozófiai szakosztályának országos választmánya szerdán tartotta meg idei plenáris ülését a kossuth klubban. a tit juniusból összeülő 4. országos küldöttgyűlését előkészítő tanácskozáson a választmány elnöke, dr. sándor pál egyetemi tanár értékelte a három év filozófiai ismeretterjesztő előadásainak eredményeit, s összegezte tapasztalatait.

országszerte növekszik az érdeklődés a filozófia iránt. a technika és a tudományok nagy vívmányai, a nemzetközi munkásmozgalom napirenden levő kérdései, a művészetek forrongása, társadalmunk gyors fejlődése és ennek tudati vetülete mind újabb és újabb világnézeti problémákat vetnek fel - hangzott a beszámoló. - a legkülönbözőbb fórumokon élénk viták folynak a szaktudományok, az erkölcs és a művészetek filozófiai problémáiról. a tit feladata, hogy ezekben a kérdésekben - a marxista meggyőzés alapján és tudományos tájékoztatással - eligazítást, utmutatást, nyújtson a ma már szép számu érdeklődőnek. a különböző - dialektikus materializmus, történelmi materializmus, etikai, valláskritikai, esztétikai és szociológiai - munkabizottságok által kidolgozott témakörökből 1961-1963-ban összesen 14.089 előadást rendeztek, amelyeket több, mint 700 000-en hallgattak meg.

a beszámoló és az előterjesztett - a jövő esztendőkre szóló - munkaprogram feletti vitában a felszólalók elmondották, hogy a tit további fontos feladata az előadások témáinak bővítése, korszerűsítése. jelentőségének megfelelően előtérbe kell állítani a társadalom és a társadalmi tudat fejlődésével foglalkozó, a hamis tudat és a tudati elmaradottság veszmei offenzíváját leginkább szolgáló - tájékoztatókat. a teendők középpontjában áll az ugynevezett rétegpropaganda is.

Vellen küzdő, valamint a valláskritikai tárgya - tehát a marxizmus
folyt.köv.
13.05/a

- 22 -

bb 35. /több mint...1.folyt./-Lm

megvalósításához a különböző társadalmi rétegekhez tartozó hallgatók fejlődő és differenciálódó igényeit figyelembevéve kell összeállítani a munkás,- tsz-, ifjúsági és értelmiségi akadémiák filozófiai sorozatait. ehhez nagy segítséget nyújthatnak a tit-nek a szociológiai és társadalompszichológiai kutató szakemberek, a helyi pártszervezetek és népfrentbizottságok.

a legközelebbi teendőket rögzítő határozat és a választmány vezetőségének újjáválasztása után az ismeretterjesztő szakemberek geréb andorné, az mszmp pártfőiskolája tanárának vezetésével ankétot rendeztek a munkaerkölcs filozófiai problémáiról./mti/

-. -

bb 36. elutazott hazánkból terni olasz város küldöttsége

vid j-lm fm

1964. május 13.

terni város öttagu küldöttsége, - amely a dunaujvárosiak vendégeként tíz napot töltött hazánkból, - szerdán visszatért olaszországba. elutazásuk előtt dr. ezio ottaviani professzor, terni polgármestere, a küldöttség vezetője nyilatkozott az mti munkatársának magyarországi tapasztalatairól. elmondotta, hogy delegációjuk, amely különböző pártállású személyekből állott, - sok gazdag élménnyel és tapasztalattal tér haza olaszországba. véleménye szerint a dunaujvárossal most teremtett kapcsolat, egymás népeinek kölcsönös megismerése fontos hozzájárulás a béke ügyéhez.

- az egyik célt megvalósítottuk: megteremtettük a két város baráti kapcsolatát, - mondotta. - a másik célt szintén elértük: megismertük országukat, intézményeiket, népiüket és munkájukat. Láttuk többek között az ország iparosításának eredményeit és a további feladatok megoldásához újabb sikereket kívánunk a magyar népnek. az olasz küldöttség tagjai odahaza, terniben nemcsak a városi tanácsban, hanem szélesebb körben is ismertetik majd magyarországi tapasztalataikat, - mondotta terni polgármester./mti/

-. -

13.20/e

- 23 -

Me

bb 37. repülőgépről permetezik a jánoshalmi cseresznyéskerteket

vid ká/sk-Lm -cz

1964. május 13.

Jánoshalma híres cseresznyéskertjeiben szerdán repülőgéppel megkezdték a cseresznyelég elleni védekezést, a permetlevelet úgy állították össze, hogy az alma kártevőit is elpusztítsa. A 250 holdnyi gyümölcsöskertekben, ahol máskor hetekig dolgoztak a permetezők, a munkát most egy nap alatt elvégzi a repülőgép.
/mti/

--

bb 38. időjárásjelentés

gk-Lm

1964. május 13.

a meteorológiai intézet jelenti 1964. május 13-án, szerdán 13 órakor:

Lényegesen nem változik az idő

az 50. szélességi fok táján az európai szárazföldön magas a légnyomás, s jobbra csapadékmentes az idő. Izland és Skócia között egy mély, mérsékelt égövi ciklon viharosan szeles és csapadékos teszi az időjárást. Hazánkban tegnap változó mennyiségű felhőzet borította az égboltot, de csapadékot sehonnán sem jelentettek. A nap több mint 12 órán keresztül sütött. A hőmérséklet napközben 21-25 fokra emelkedett.

ma hajnalban 7-13 fokra hűlt le a levegő.
ma délelőtti országszerte jobbra derült, meleg idő uralkodott.

Budapestben kedden a hőmérséklet napi középértéke 18.5 fok volt, a sokévi átlagnál 2.9 fokkal magasabb.

ma 12 órakor Budapestben a hőmérséklet 23 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 766 milliméter, mérsékelt süllyedő irányzatú.

Várható időjárás csütörtök estig: felhőátvonulások, csütörtökön helyenként záporosóval, zivattal. Mérsékelt, helyenként élénk délnyugati, nyugati szél. Meleg idő. Várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 8-12, legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön 21-25 fok között.

a Duna vízállása Budapestnél 472 centiméter. /mti/

--

13.30/e

- 24 -

me

bb 39. Budapestre érkezett a mongol élelmezési miniszter

t sl/sk-Lm vg

1964. május 13.

A budapesti nemzetközi vásár közelgő megnyitása alkalmából szerdán délután Budapestre érkezett cs. Molom, mongol élelmezési miniszter, a mongol népköztársaság kormányküldöttségének vezetője. A küldöttség másik tagja zs. Banzar, Mongólia magyarországi nagykövete. A vendéget a ferihegyi repülőtéren Babos Zoltán élelmezésügyi miniszterhelyettes, továbbá az élelmezésügyi minisztérium és a külügyminisztérium több munkatársa fogadta. A fogadáson jelen volt H. Nyama, a budapesti mongol nagykövetség ideiglenes ügyvivője is. /mti/

--

bb 40. eredetiben állítják ki a vértesszőlősi ősemberi lelet egyik részletét a magyar nemzeti múzeumban

1 tz/gk-Lm vg

1964. május 13.

Az elmúlt hetekben folytatódott a rövid idő alatt világhírűvé vált vértesszőlősi ősemberi településhely feltárása. Dr. Vértés László régész és dr. Kretzói Miklós paleontológus a magyar nemzeti múzeum szakembereinek közreműködésével és Zsigó István robbantómester segítségével további 20 négyzetméternyi területről távolította el az évek százai alatt rárakódott üledéket. Így az ősi telepnek most már körülbelül 22 négyzetméternyi felülete került napvilágra, tele kőeszközökkel, állati csontokkal és tüzhelymaradványokkal. Az emberré fejlődés eddig felderített legősibb fokán álló elődünk, a körülbelül 400 000 éve élt ősember életének emlékeivel. A most előkerült maradványok tömege még tovább növeli a lelet jelentőségét.

Kiderült, hogy ezen az aránylag kis területen egymás alatt négy különálló kultúrszint fekszik, amelyek a második jégkorszak második felének egy 30 000-40 000 éves szakaszából - kettő közülük viszonylag melegebb, kettő pedig az utána következő hideg periódusból - őrizte meg az ősember nyomait. Ez a tájék tehát kedvelt szálláshelye lehetett a jégkorszakbeli embercsoportoknak. Hiszen ha a közeli forrás megduzzadó vize időnként el is üzte őket, utóbb megint csak visszatértek régi lakhelyükre. Félreérthetetlenül vallanak erről a mind a négy rétegben igen nagy bőségben megtalált állati csontok, az ősember zsákmányának maradványai, köztük például a kardfogú tigris foga, s a rengeteg kőeszköz, amelyeken már a futólagos első vizsgálatok is felfedték az eszközkészítés „technológiájának” fejlődését.

/folyt.köv./

14.2
14.17/a

- 25 -

me

bb 40. /eredetiben... 1. folyt./-lm

nemrég az ősemberkutatás legkiválóbb külföldi - amerikai, csehszlovák, francia, holland és nyugatnémet - szakemberei vizsgálták meg a helyszínt is, a leletanyagot is, és ennek alapján mindenben megerősítették magyar kollégáik megállapításait, eszerint a vértesszőlősi ásatásnak elsősorban azért van példátlanul nagy jelentősége, mert az ebből a korból eddig feltárt összes leletek közül éppen itt olvasható ki a legbősebb és legrészletesebb vallomás az emberréválás küszöbén éppen csak tuljutott ősrünk életéről, „kulturájáról”, „érzelmi színvonaláról, tanulékonyságáról, stb.

az eddig feltárt anyagot biztonságba helyezték. egy-két hónapon belül a magyar nemzeti múzeum régészeti kiállításán már a nagyközönségnek is bemutatják a lelet legérdekesebb darabjait. köztük azt a körülbelül két négyzetméteres, eszközökkel és csontokkal zsufolt teleprészt, amelyet egydarabban kiemelve, megbolygatatlan eredetiségében szállítottak be a múzeumba. az ásatást a jövő évben tovább folytatják./mti/

...-.

bb 41. jeli nap a vas megyei természetvédelmi napok szerdai programjában

vid.ká/tr-lm -cz

1964. május 13.

a vas megyei természetvédelmi napok során szerdán jeli napot rendeztek. az ország minden részéből érkezett természetvédelmi szakemberek, erdőmérnökök, kertmérnökök, muzeológusok, valamint a csehszlovák és osztrák szakemberek szombathelyről autóbusszokkal indultak a jeli botanikus kertbe, ahol emlékünnepséget rendeztek a kert megalapítója, ambrózy-migazzi istván síremlékénél.

délután a szakemberek vasvárra látogattak, ahol az ősbükköst és az őslápot tanulmányozták./mti/

...-

bb 44. kisz-küldöttség utazott Lengyelországba

k di/hné-lm sr

1964. május 13.

méhes Lajosnak, a kommunista ifjúsági szövetség központi bizottsága első titkárának vezetésével szerdán tiznapos látogatásra héttagú kisz-küldöttség utazott Lengyelországba./mti/

14.25/a

- 26 -

Me

bb 42. ötven francia cég képviselteti magát a bnv-n - tájékoztató a francia pavilonban

t sz/lk szb vg

1964. május 13.

szerdán, az épülő budapesti nemzetközi vásáron a már csaknem teljesen berendezett francia pavilonban sajtótájékoztatót tartottak. robert douteau, a francia köztársaság budapesti nagykövetségének kereskedelmi tanácsosa mutatta be a kiállítást, beszámolt a francia-magyar külkereskedelem fejlődéséről, a technikai szakemberek között kialakult együttműködésről, a küldöttségek cseréjéről.

az idén a francia kiállítás kedvezőbb elhelyezést kapott, két pavilon-részben és nagy szabad térségen összesen csaknem 2.000 négyzetméternyi területen 50 francia cég mutatja be termékeit. franciaország hivatalos részvevője a bnv-nek, kiállítását a hivatalos vásári szervezet rendezte, az egyik pavilon-részben tájékoztató szolgálatot tart a centre national du commerce extérieur, a francia külkereskedelmi központ, amely propaganda feladatokat lát el. ugyanítt szemlélteti tevékenységét az air france, a francia légiforgalmi társaság, továbbá több iparág, köztük az alumínium- ipar, a petrokémia- és a gépipar, az illatszergyárak egy csoportban állítják ki világhírű készítményeiket, a pavilonnak ebben a részében amelyet párizs terének neveztek el. nagy helyet szántak az idén a gépiparnak, a különböző szerszámgépek, elektro-technikai termékek és orvosi műszerek bemutatójának.

a francia kiállítók a vásár idejére gazdag programot állítottak össze. a vásár területén előadásokat tartanak a kiállított iparcikkekről, a technika házában pedig szintén előadássorozaton ismertetik a földgáz-feldolgozásban, a hengerdék automatizálásában és az alumíniumgyártásban elért eredményeket. ugyancsak a vásár idején kerül sor a magyar kereskedelmi kamaránál a francia részleg felavatására, amelynek működése lehetővé teszi majd a kereskedelmi kapcsolatok kiterjesztését, párizsban ezzel párhuzamosan ugyanilyen magyar részleget kívánnak létrehozni./mti/

...-

14.43/a

- 27 -

Me

bb 43. üzembehelyezték a termelésirányítás újfajta eszközét, a technográfot - szakmai bemutató a dinamógyár automata impregnáló berendezéséről

t sb/gk szb vg

1964. május 13.

az egyesült villamosgépgyárban szerdán két nemzetközi jelentőségű szabadalmat mutattak be, a korszerű termelésirányítás fontos eszközét, a technográfot és a villamosmotorok forgórészét impregnáló automatikus gépsort ismertették az erősáramu ipar, valamint a kohó- és gépipar minisztérium szakemberei előtt.

a villamosgépgyár dinamógyárában segíti a termelést mind a két magyar találmány. az impregnáló gépsort januárban indították meg és azóta is kifogástalanul működik. ez a magyar automatikus berendezés az első, amely futószalagszerű módszerrel oldotta meg a villamosmotor-alkatrészek különleges vákuumos impregnálását. ön-működő szállítószalag viszi az alkatrészeket az előmelegítő kemencébe, az impregnáló berendezésbe és a szárítókemencébe. ez a munkafolyamat volt a motorgyártás leghosszabb művelete, de most 72-ről négy és fél órára csökkent az impregnálás ideje. az automata gépsor jelentős előnye az is, hogy a termelés növelésével és a gyártmány minőségének javításával egyidejűleg a balesetveszélyt is megszünteti a munkahelyen.

a technográf sok eredményes próba után a bemutató alkalmából kezdte meg az üzemszerű munkát. ez a korszerű termelésirányító eszköz egyelőre a dinamógyár tíz legfontosabb berendezését ellenőrzi, de később 80 gép megfigyelésére állítják át, mindegyik gépről nyolcféle információt közöl. többek között mutatja a központi készüléken, mikor dolgozik, termel a gép, hány alkatrészt gyárt. ezenkívül az anyag-, vagy szerszámmiányt nemcsak a központi készüléken, hanem a raktárakban, a gépjavítási feladatot pedig a karbantartó üzemen is automatikusan jelzi. azonnali riasztja tehát a felelős vezetőket, hogy a termelő gépnél gyorsan elháríthassák az üzemzavart. a technográf papírszalagra jegyzi a termelés adatait is, amelynek tanulmányozása alapján a műszaki vezetők új intézkedéseket dolgozhatnak ki a munkaszervezés és a gépkiszámlálás javítására. a központi termelésirányító készüléket egy ember kezeli, tehát ez az egy műszaki vezető tartja kézben a gyártás legfontosabb szálait. utasításait telefonon közli, de ugyanakkor távirányítású televíziós kamerákon mindjárt ellenőrzi, hogyan hajtották végre intézkedéseit.

a két találmány iránt sok hazai és külföldi vállalat érdeklődik. a szakmai bemutatón azonban már bejelentették a jó hírt, hogy a gödöllői árammérőgyár még az idén megkezdí a technográf, a hiras-technikai gépgyár pedig az automatikus impregnáló berendezések gyártását./mti/

14.55/a

- 28 -

bb 45. a budapesti ügyvédi kamara

-lm sr

1964. május 13.

május 16-án délelőtt 9 órakor tartja évi rendes közgyűlését a kamara dísztermében./mti/

bb 46. harmati sándor finnországba utazott

k di/hné-lm sr

1964. május 13.

harmati sándor, a hazafias népfront országos tanácsának titkára szerdán finnországba utazott, ahol részt vesz a finn népi demokratikus unió 7. kongresszusán. bucsuztatására megjelent szatmári nagy imre, a hazafias népfront országos tanácsának titkára, és a népfront több vezető munkatársa./mti/

bb 47. kiraboltak egy „magán-bankot”, - hatósági eljárás indult a „bankár”, ellen

vid j-lm fm

1964. május 13.

az elmúlt héten a zala megyei szentpéterurton ismeretlen tettes feltörte balogh károly lakását és ellopott 28 000 forintot. a rendőrség néhány óra leforgása alatt elfogta a tettest, salamon lászló 22 éves helybeli lakost. a betörő és a pénz megkerült, de a károsult balogh károly is a bíróság elé került. balogh - mint kiderült - „magán-bankot” tartott fenn, s rendszeresen adott kölcsönöket a rászorulóknak: havi 20 százalékos kamatra. volt, aki csak egy év után fizette vissza a kölcsönt a „jószívű”, baloghnak, de már 240 százalékos kamatot fizetett a kölcsön után. a rendőrség a „magán-bankot”, felszámolta, az uzsorás pedig a bíróság elé kerül./mti/

bb 48. új, korszerű tojásfeldolgozó és tároló épült békéscsabán

vid lk-lm ki

1964. május 13.

a baromfiipari országos vállalat békéscsabai gyáregységében új tojásfeldolgozó és tároló épült fel. az új üzemszerűben ötletes gépek segítik a lámpázó nők munkáját. a tojásokat lámpázáskor egyáltalán nem kell kézbe fogni, mint eddig, hanem tükrös szalag segítségével vizsgálják. az új tojástároló lehetővé teszi, hogy békéscsabán 1964-ben legalább 44 millió tojást tároljanak, ami 10 millióval több a tavalyinál./mti/

15.00/a

- 29 -

bb 43. üzembehelyezték a termelésirányítás újfajta eszközét, a technográfot - szakmai bemutató a dinamógyár automata impregnáló berendezéséről

t sb/gk szb vg

1964. május 13.

az egyesült villamosgépgyárban szerdán két nemzetközi jelentőségű szabadalmat mutattak be, a korszerű termelésirányítás fontos eszközét, a technográfot és a villamosmotorok forgórészét impregnáló automatikus gépsort ismertették az erősáramú ipar, valamint a kohó- és gépipar minisztérium szakemberei előtt.

a villamosgépgyár dinamógyárában segíti a termelést mind a két magyar találmány. az impregnáló gépsort januárban indították meg és azóta is kifogástalanul működik. ez a magyar automatikus berendezés az első, amely futószalagszerű módszerrel oldotta meg a villamosmotor-alkatrészek különleges vákuumos impregnálását. ön-működő szállítószalag viszi az alkatrészeket az előmelegítő kamencébe, az impregnáló berendezésbe és a szárítókamencébe. ez a munkafolyamat volt a motorgyártás leghosszabb művelete, de most 72-ről négy és fél órára csökkent az impregnálás ideje. az automata gépsor jelentős előnye az is, hogy a termelés növelésével és a gyártmány minőségének javításával egyidejűleg a balesetveszélyt is megszünteti a munkahelyen.

a technográf sok eredményes próba után a bemutató alkalmából kezdte meg az üzemszerű munkát. ez a korszerű termelésirányító eszköz egyelőre a dinamógyár tíz legfontosabb berendezését ellenőrzi, de később 80 gép megfigyelésére állítják át. mindegyik gépről nyolcféle információt közöl. többek között mutatja a központi készüléken, mikor dolgozik, termel a gép, hány alkatrészt gyárt. ezenkívül az anyag-, vagy szerszámihiányt nemcsak a központi készüléken, hanem a raktárakban, a gépjavítási feladatot pedig a karbantartó üzemen is automatikusan jelzi. azonnal riasztja tehát a felelős vezetőket, hogy a termelő gépnél gyorsan elháríthassák az üzemzavart. a technográf papírszalagra jegyzi a termelés adatait is, amelynek tanulmányozása alapján a műszaki vezetők új intézkedéseket dolgozhatnak ki a munkaszervezés és a gépkiszámlálás javítására. a központi termelésirányító készüléket egy ember kezeli, tehát ez az egy műszaki vezető tartja kézben a gyártás legfontosabb szálait. utasításait telefonon közli, de ugyanakkor távirányítású televíziós kamerákon mindjárt ellenőrzi, hogyan hajtották végre intézkedéseit.

a két találmány iránt sok hazai és külföldi vállalat érdeklődik. a szakmai bemutatón azonban már bejelentették a jó hírt, hogy a gödöllői árammérőgyár még az idén megkezdi a technográf, a hídás-technikai gépgyár pedig az automatikus impregnáló berendezések gyártását./mti/

14.55/a

- 28 -

bb 45. a budapesti ügyvédi kamara

-lm sr

1964. május 13.

május 16-án délelőtt 9 órakor tartja évi rendes közgyűlését a kamara dísztermében./mti/

bb 46. harmati sándor finnországba utazott

k di/hmé-lm sr

1964. május 13.

harmati sándor, a hazafias népfront országos tanácsának titkára szerdán finnországba utazott, ahol részt vesz a finn népi demokratikus unió 7. kongresszusán. bucsuztatására megjelent szatmári nagy imre, a hazafias népfront országos tanácsának titkára, és a népfront több vezető munkatársa./mti/

bb 47. kiraboltak egy „magán-bankot”, - hatósági eljárás indult a „bankár”, ellen

vid j-lm fm

1964. május 13.

az elmúlt héten a zala megyei szentpéterúron ismeretlen tettes feltörte balogh károly lakását és ellopott 28 000 forintot. a rendőrség néhány óra leforgása alatt elfogta a tettest, salamon lászló 22 éves helybeli lakost. a betörő és a pénz megkerült, de a károsult balogh károly is a bíróság elé került. balogh - mint kiderült - „magán-bankot” tartott fenn, s rendszeresen adott kölcsönöket a rászorulóknak: havi 20 százalékos kamatra volt, aki csak egy év után fizette vissza a kölcsönt a „jószívű”, balognak, de már 240 százalékos kamatot fizetett a kölcsön után. a rendőrség a „magán-bankot”, felszámolta, az uzsorás pedig a bíróság elé kerül./mti/

bb 48. új, korszerű tojásfeldolgozó és tároló épült békéscsabán

vid lk-lm ki

1964. május 13.

a baromfiipari országos vállalat békéscsabai gyáregységében új tojásfeldolgozó és tároló épült fel. az új üzemszerűben ötletes gépek segítik a lámpázó nők munkáját. a tojásokat lámpázáskor egyáltalán nem kell kézbe fogni, mint eddig, hanem tükrös szalag segítségével vizsgálják. az új tojástároló lehetővé teszi, hogy békéscsabán 1964-ben legalább 44 millió tojást tároljanak, ami 10 millióval több a tavalyinál./mti/

15.00/a

- 29 -

bb. 49. hazaérkezett ausztriából a szot küldöttsége

k/gk-lm fm

1964. május 13.

visszaérkezett ausztriából budapestre a szot elnökségének küldöttsége, amelyet brutyó jános, a szot főtitkára vezetett, a küldöttség az osztrák szakszervezeti szövetség meghívására tartózkodott ausztriában, ahol megbeszéléseket folytatott a szövetség vezetőivel és tanulmányozta az osztrák szakszervezetek munkáját. /mtl/

..-

bb. 52. kiválasztották az év legszebb bútortípusait

t sz/tné/e vg

1964. május 13.

szerdán befejeződött az év legszebb könnyűipari termékek elbírálása. a budapesti nemzetközi vásár lakberendezési pavilonjában ekkor kerültek a zsűri elé az új bútortípusok, az iparművészeti tanács és a könnyűipari minisztérium pályázataira csaknem száz pályamű érkezett, amelyek üzemi, majd iparági bizottságok elé kerültek s így szerdán már az előző rostálás után csak néhány bútortípusból kellett választani. három garnitúra nyerte el az év legszebb terméke címet, s ezenkívül még több miniszteri dicséretet is odaitéltek.

a bizottság az esztétikai hatáson kívül elsősorban a célszerűséget vette figyelembe. fontos követelmény volt a variálhatóság, hogy mindenki egyénien, tetszése szerint, változatos módon rendezhesse be lakását a típusbutorokból. erre jó példa az a szekrénysor, amelyből két különböző szobát rendeztek be, az egyiket egy szekrénysorral, a másikat pedig emeletes szekrénnyel. más, más ülőbutorral, illetve fekvőhellyel, lakó- és dolgozószoba egyaránt kialakítható belőle. az év legszebb terméke lett a négy szekrényelemből álló, beépített mosogatóval ellátott konyhagarnitúra is, amelyet a tiszta bútortipari vállalat készít. az év legszebb terméke megjelöléssel kerül majd forgalomba az új, fémvázzal kombinált lakószoba berendezés. alacsony szekrénysor, ehhez csatlakozó, ablak elé is helyezhető íróasztal, nagyméretű ágyneműtartó, kényelmes újformájú fotel és két egyszemélyes heverő tartozik hozzá. olyan sarokszekrénnyel egészítették ki, amelyre a tv jól elhelyezhető. ezt a garnitúrát úgy méretelték, hogy a házgyárban készülő lakások méreteinek megfelelően.

az év legszebb bútortípusait a lakberendezési pavilonban a vásárlátogatók is megtekinthetik majd. /mtl/

..-

15.28/-n

-30-

me

bb. 50. program szerint halad a metró és az erzsébet-híd építése, fejlesztik a vidám parkot - ülést tartott a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága

t hi/gk/e zs

1964. május 13.

a fővárosi tanács végrehajtó bizottsága szerdai ülésén a metró és az erzsébet-híd építkezésének helyzetéről tárgyalt. a metró építkezésénél az idén néhány állomásra összpontosították a munkát, az astoria-mélyállomás az aluljáró üzembehelyezése óta folyamatosan épül, s itt ebben az évben körülbelül 25 millió forint értékű munkát végeznek. hasonló jellegű a baross-téri földalatti állomás építése is, amely előreláthatólag a jövő év közepére fejeződik be. a baross-téri építkezéssel egybeként szorosan összefügg a térség általános rendezése, amelynek tanulmányterve már elkészült. a szakemberek szerint azonban a tér rendezése előtt meg kell oldani a rákóczi ut és a nagykörúti keresztezés problémáját. a kérdéssel a végrehajtó bizottság később foglalkozik majd.

a metró gyorsabb ütemű építéséhez a szovjetunióból különböző építőgépeket, továbbá fontos üzemi berendezéseket - motorkocsikat, mozgólépcsőket, stb. - kapunk. a mechanikus alagutépítő berendezés például a szent istván-tér és a vérmező közötti földalatti vonal gyorsabb építését segíti elő. a magasfokú műszaki hozzáértést igénylő gépek kezelésének, általában a szovjet metro-építkezés tapasztalatainak tanulmányozására rövidesen magyar szakemberek utaznak a szovjetunióba.

az erzsébet-híd munkálatai is tervszerűen haladnak. a híd 30 méter hosszú acélszerkezete két részből áll majd: a két pillér között felfüggesztett medertartóból és a parti nyílásokat áthidaló acélszerkezetekből. a meder feletti nyílás középső szakaszán a kilencedik elemet csütörtökön függesztik be, ezután körülbelül kéthetes megszakítás következik a szerelésben, amíg a légymányosi munkatérrel az előkészített újabb elemeket a helyszínre szállítják. a medertartó összes elemének felszerelése június végéig várható.

meghallgatta és elfogadta a végrehajtó bizottság a vidám park működéséről és fejlesztéséről szóló előterjesztést is. a közkedvelt szórakozóhelyet évente mintegy két és félmillió látogató keresi fel. köztudomású, hogy a park adottságai ma már nem elégítik ki az igényeket. egyes berendezései műszakilag elavultak, így például a közeljövőben le kell bontani a velence-üzemet, a ligeti céllövöldét, és a lánchintát, a továbbiakban pedig a népszerű robogót is. /folyt.köv./

15.34/-n

-31-

me

bb. 50. /program szerint...folyt./e

a különféle szórakoztató üzemek rekonstrukciójára legutóbb részletes terv készült, az ugynevezett kanyargó, a repülő és a síkló felújítása már megkezdődött, s új óriáskerék létesítését tervezik, amely a jelenlegi 48 személy helyett 144 utast szállítana. a zsufoltság megszüntetésére a többi között új, korszerű gyermekparkot akarnak létesíteni, ahol a gyermekek kerékpározás, motorozás közben a közlekedési szabályokat is megtanulják, s játék közben különböző természetrajzi és földrajzi ismereteket is szerezhhetnek.

végezetül a kereskedelem társadalmi ellenőrzésének kérdéseivel foglalkozott a végrehajtó bizottság. a fővárosban jelenleg körülbelül 3000 tanácsi, illetve szakszervezeti társadalmi ellenőr működik, a vásárlók érdekvédelmét szolgáló társadalmi mozgalomban nagy jelentőségű, hogy az utóbbi időben a tanácsok kereskedelmi állandó bizottságai mellett megalakultak a társadalmi ellenőrök munkáját segítő, irányító albizottságok. a tanácsi és a szakszervezeti társadalmi ellenőrök között egyre szorosabb és eredményesebb az együttműködés. a múlt évben például mintegy 3 000 üzletben, áruházban ellenőrizték a kereskedelem munkáját, s megvizsgálták azt is, hogyan foglalkoznak a vásárlók panaszával.

a végrehajtó bizottság véleménye szerint a kereskedelem társadalmi ellenőrzésének továbbfejlesztése szükségessé teszi a tanácsi és szakszervezeti aktivisták magasabbszintű szakmai oktatását. ezért javasolják a belkereskedelmi minisztériumnak, hogy megfelelő oktatási anyagot dolgozzon ki és gondoskodjék a társadalmi ellenőrök egységes szakmai képzéséről. /mti/

bb. 51. közlekedési balesetek

tné/e zs

1964. május 13.

a 18. kerületi vörös hadsereg utja 181 szám előtt molnár ambrus 39 éves segédmunkás ittás állapotban a járdaszigeten megtántorodott és nekiesett egy mellette elhaladó 35-ös autóbusznak. súlyos, nem életveszélyes sérüléssel a kóltól anna baleseti kórházba szállították.

a 11. kerület szabadság ut 24 szám előtt cser istván 66 éves géplakatos ittasan, körültekintés nélkül lépett a villamos járdaszigetről az uttestre és egy motorkerékpár elgázolta. a baleset következtében súlyos, nem életveszélyes sérülést szenvedett. könnyebben megsérült a motorkerékpár vezetője, czüvek rudolf 30 éves mezőgazdász és utasa, világi egyed 33 éves mezőgazdász is. /mti/

15.40/-n

-32-

bb 53. ,, csak akarni kell,, - megkezdődtek a próbák a vigszinházban

1 fe sk vm fm

1964. május 13.

a vigszinházban both béla rendező irányításával megkezdték csurka istván: ,, csak akarni kell,, című háromfelvonásos komédiájának próbáit. a főszerepeket sulyok mária, gordon zsuzsa, földi teri, pálos györgy, bilicsi tivadar és csákányi lászló alakítja. a díszleteket cselényi józsef, a jelmezeket kemenes panni tervezi. a vigszinház ezzel a darabbal nyitja majd az új színházi évadot szeptemberben. /mti/

bb 54. hazaérkezett mauthausenből

tné vm zs

1964. május 13.

az a küldöttség, amely mulató jános, külkereskedelmi miniszterhelyettes vezetésével részt vett a magyar emlékmű felavatásán. ugyancsak visszaérkezett budapestre az a 170 tagu magyar csoport is, amely szintén jelen volt az emlékmű avatási ünnepségén. /mti/

bb.55. német szakszervezeti funkcionáriusok látogatása a vasas szakszervezetben

t áe/tné/vm/fm

1964. május 13.

a vörös csillag traktorgyár szakszervezeti bizottságának meghívására budapestre látogatott a német demokratikus köztársaság egyik legnagyobb vasipari üzeme, a riesai acélművek öttagu delegációja. a német szakszervezeti funkcionáriusok herbert rissa vezetésével egy hétfőig tanulmányozták a vörös csillag traktorgyárban folyó szakszervezeti munkát, elsősorban a kulturális nevelés módszereit, eredményeit. a vendégek szerdán ellátogattak a vasas szakszervezet budapesti székházába, ahol a kulturális nevelési osztály munkatársaival megbeszélést és tapasztalatcserét folytattak. szilágyi györgyné osztályvezető tájékoztatta a német vendégeket budapest vasipari üzemeinek művelődési intézményeiről s a több-százezer munkásra kiterjedő sokrétű kulturális, nevelő tevékenységről. /mti/

16.10/-n

-33-

Nézi Zsuzsa

me

bb 56. hétszáz szovjet vállalat kiállítása - sajtótájékoztató a szovjet pavilonban

t nbj/tr vm vg

1964. május 13.

Szerdán délután a szovjet pavilonban m.k. Lvov pavilonigazgató sajtótájékoztatót tartott, amelyen elmondotta:

- a hagyományokhoz híven a szovjetunió az idén is résztvesz a budapesti nemzetközi vásáron, hogy ezzel is fejlessze, erősítse a szovjet és a magyar nép barátságát, szélesítse a kereskedelmi és a gazdasági kapcsolatokat Magyarországgal és a budapesti nemzetközi vásáron résztvevő országokkal. az idén a szovjetunió kiállítása 2.100 négyzetméter területű új pavilonban és 1.000 négyzetméteres kiállító térségen nyílik meg. több mint kétezer kiállítási tárgyat mutatunk be, amelyek mintegy 700 szovjet vállalat termékeit képviselik. számos új, eddig még be nem mutatott termékkel jelentkeztünk a vásáron. a hagyományos árucikkeinken kívül felvonultatunk sok új szerszámgepet, műszert, s több, régről ismert, de azóta lényegesen tökéletesített gyártmányt. például több mint tíz automata és félautomata fémmegmunkáló szerszámgepet állítunk ki, amelyek minden bizonnyal nagy érdeklődést keltenek a magyar szakemberek körében. figyelmet érdemel a hat orsós félautomata esztergagép, a programvezérlésű függőleges marógép, a horizontál furó-és marógép, valamint a golyóscsapágygyűrűk csiszolására szolgáló köszörűgép.

- a műszeripart ezuttal számos elektromos mérőkészülék, optikai, geofizikai és hidrometeorológiai műszer képviseli. nagy számban állítunk ki új filmfelvevő-és fényképező gépeket, órákat, rádiókészülékeket, magnetofonokat. az orvoslátogatók figyelmét szeretnénk felhívni a szív-, mell-és gyomorsebészeti, valamint az érvarró műszereinkre. hoztunk olyan kiállítási tárgyat mint a művese, a mesterséges vérkeringést előidéző készülék, új ortopéd műtőasztal, új műtőlámpa.

- a magyar népgazdaság sajátosságait figyelembe véve látogatóinkkal megismertetünk jó néhány új típusú traktort és mezőgazdasági gépet, a többi közt a répaszedő kombájnt, a faültető gépet.

- a magyar közönség mindig nagy érdeklődéssel várta a szovjet pavilon gépkocsijavításait. az idén több motorkerékpár-és kerékpártípust mutatunk be, továbbá a moszkvics személygépkocsi 403-as és 427-es modelljeit, a „turiszt”, mikroautóbust, a már jól ismert volga tökéletesített személy-és mentőautó változatait, valamint azt az új tehergépkocsit, amely lenin szülővárosában, uljanovszkban készült.

/folyt.köv./

17.12/-n

-34-

1786

Lel

/bb 56. hétszáz.....1.folyt./vm

- a szovjet pavilon látogatóit - elsősorban természetesen a nőket - biztosan érdeklik a különböző háztartási gépeink. kiállítunk új típusú hűtőszekrényeket, félautomata mosógépeket, különböző por-szívókat, padlókeféket, stb. sokféle hangszerünket pedig a zenekedvelők figyelmébe ajánljuk.

végezetül m.k. Lvov szeretettel meghívta a pavilon megtekintésére a bnv látogatóit./mti/

...

b.57. halálos gázolás pakson

vid/tné/vm/fm

1964. május 13.

pakson, a hatos műton hanol jános, a helyi vörös sugár tsz tehergépkocsivezetője május 12-én este halálra gázolta szabó istván madocsi termelőszövetkezeti tagot. szabó istván motor-kerékpáron előzni akarta a tehergépkocsit, hanol azonban elébe hajtott, s így történt a szerencsétlenség. a rendőrség megindította a vizsgálatot./mti/

..

bb.58. két évi és három hónapi börtön gázolásért

vid/tné/vm/fm

1964. május 13.

a szekszárdi járásbíróóság két évi és három hónapi börtönre ítélte szabó lászló sárpilis lakost. szabó lászló márciusban egy éjszaka vizsga és lámpa nélkül, részegen motorozott, s halálra gázolta az út szélén szabályosan haladó gáspár péter várdombi lakost. az ítélet nem jogerős./mti/

..

bb.59. szegedi professzor tanulmányutja angliában

vid/tné/vm/fm

1964. május 13.

dr. karádi istván egyetemi tanár, a szegedi orvostudományi egyetem korélettani intézetének igazgatója az university of london egyik kutatóintézetének meghívására hat hónapos tanulmányutra angliába utazott.

a szegedi professzor a tervek szerint ellátogat kanadába és az egyesült államokba is, ahol előadásokat tart majd kutatásainak legújabb eredményeiről./mti/

..

17.15/-n

-35-

1788 Lel

bb.60. földművesszövetkezeti középiskolás tanulók országos versenye
dombóváron

vid/tné/vm/fm

1964. május 13.

az ország hét földművesszövetkezeti középiskolája tanulóinak szakmai versenyét a napokban rendezték meg dombóváron. a földművesszövetkezeti tanulóképzés megszervezésének tizedik évfordulója alkalmából rendezett versenyen a leendő kereskedelmi szakemberek arról adtak számot, hogyan kell majd dolgozni a kulturált kereskedelem érdekében.

a csapatversenyben a tokaji tanulóképző iskola diákjai az első, a szekszárdi közgazdasági technikum tanulói a második helyezést érték el. az egyéni összetett versenyben a tokaji molnóvics vilma első, a szekszárdi hajnal mártá a második, a kecskeméti fekete erzsébet a harmadik lett. jutalmul kéthetes külföldi utazásra küldik őket./mti/

..

bb 61. katona jános, hazánk kenyai nagykövete

tné vm sr

1964. május 13.

átadta megbízólevelét macdonald fő kormányzónak. az átadásnál jelen volt a külügyi államtitkárság több vezető beosztású személyisége.
/mti/

..

bb 62. georgi trajkov köszönő távirata

tné vm sr

1964. május 13.

georgi trajkov, a bolgár népköztársaság nemzetgyűlése elnökségének elnöke táviratban köszönte meg dobi istvánnak, az elnöki tanács elnökének a bolgár népköztársaság nemzetgyűlése elnöksége elnökévé történt megválasztása alkalmából küldött jókívánságait./mti/

..

17.20/-n

-36-

1740 L

bb.63. első idei „nyári nap„ : 25 fok árnyékban - nyugatról kisebb hűvöshullám közeledik, több felhő, futózáporok, zivatarok

i cs/tr/vm/la

1964. május 13.

a közép-európa fölött kibontakozott anticiklon rendszer az utóbbi napokban derült, meleg időt hozott nagy területekre: az általában enyhe éjszakák után a nappali hőmérséklet 20-24, néhány helyen 25-26 fokig emelkedett. ugyanakkor az izlandtól dél felé hatoló északi ciklon előoldalán feláramló afrikai eredetű légtömegek - elsősorban a rhone és a rajna vidékén - 26-28 fokos felmelegedést okoztak.

hazánkban kedden a napi középhőmérséklet 2.9 szerdán 3.2 fokkal volt magasabb a sokévi átlagnál. a szerdán délután többhelyütt - budapesten, miskolcon, sopronban, szentgotthárdon és baján - mért 25-25.2 fokkal megkezdődött a „nyári napok„ sora. számottevő csapadék az utóbbi napokban sehol nem hullott.

a meteorológiai intézet központi előrejelző osztályán tájékoztatásul közölték, hogy a kellemesen meleg, száraz jellegű idő még csütörtökön is kitart, bár az északi ciklon első hidegfrontja már valószínűleg csütörtökön átvonul az országon és szórva-nyosan okoz futó záporokat, esetleg zivatarokat is. a napsütéses órák száma, illetve a sugárzás intenzitása valamelyest csökkent, a felmelegedés a dunántúlon a szerdaihoz képest gyengül, a keleti országrészekén viszont lesznek még 25 fokos, vagy még ezt is meghaladó maximumok. péntekre három-négy fokos hőmérsékletcsökkenés várható./mti/

..

bb 64. kiállítás a martos flóra leánygimnáziumban

k vt/tm vm zs

1964. május 13.

a tanulók munkáját bemutató kiállítás nyílt szerda délután a harmadik kerületi martos flóra leánygimnáziumban. a kiállítás átfogó képet nyújt a szakkörök tevékenységéről, s azokról az eredményekről, amelyeket a diáklányok a szakmai előképzésben már eddig elértek./mti/

..

17.30/-n

-37-

1746 L

bb. 65. balinkán tovább folytatták az elhárító munkákat

vid gk vm

1964. május 13.

a közép-dunántúli szénbányászati tröszt balinkai üzemében szerdán tovább folytatták az elhárító munkákat. a bányamérnökök jelentéséből kitűnik, hogy a föld mélyén az utóbbi napokban nagyobb változás nem történt. a föld alatti természetes tárolókból egyenletesen percenként 32 köbméter víz zuhog be a korábban művelés alatt álló területre, pontosan ennyi a vízemelő gépcsoportok átlagos teljesítménye is és így újabb bányarészek nem kerülhetnek víz alá. a szivattyúk és a vízbetörés között egyelőre döntetlenre álló harcban jelentős változást hoz majd a harmadik védelmi rendszer, amelynek építésén szerdán nagy erővel dolgoztak. ez a több mint másfél kilométer hosszú csőrendszer a hozzá tartozó három szivattyúval egycsapásra megváltoztatja majd a helyzetet, mert lehetővé teszi, hogy további 15 köbméterrel növeljék a vízemelő gépek percenkénti teljesítményét. a szakemberek a csütörtöki és a pénteki naptól várják ezt a jelentős eseményt./mti/

- . -

-38-

1920

1936 / Lev

bb. 66. időjárásjelentés

tné/vm

1964. május 13.

a meteorológiai intézet jelenti május 13-án, szerdán este 19 órakor:

Lényegesen nem változik az idő

várható időjárás csütörtök estig: felhőátvonulások, helyenkint záporosóval, zivatarral. mérsékelt, helyenkint élénk délnyugati, nyugati szél. meleg idő. várható legmagasabb nappali hőmérséklet csütörtökön 21-25 fok között./mti/

..

bb. 67. reich károly grafikusművész kiállítása a dürer teremben

t tf/tné/vm/La

1964. május 13.

a képcsarnok vállalat reich károly grafikusművész munkáiból rendezte meg a dürer terem legújabb kiállítását.

a tárlat szerda esti megnyitó ünnepségén dr. fehér zsuzsa művészettörténész ismertette a választékosan összeállított bemutatót. a kiállítást május 27-ig naponta délelőtt fél 10-től este 6 óráig tekinthetik meg az érdeklődők./mti/

..

19.25/-n

-39-

1940 / Lev

bb.68. „titanic keringő,, - az állami déryné színház előadása
budapesten

t fe/tné/vm/la

1964. május 13.

az állami déryné színház a sikeres vidéki bemutatók után
budapesten is előadta musatescu román drámairól titanic keringő
című vígjátékát. az odry színpadon szerdán este előadott nagy-
sikerű darabot tóth miklós fordította és szalay vilmos fiatal
rendező diplomamunkaként állította színpadra. a főbb szerepeket
donáth lili, sallay kornélia, kőműves bori, tassi béla és komlós
róbert alakította.

a tetszéssel fogadott előadáson megjelent mihail rosianu
a román népköztársaság budapesti nagykövete és a nagykövetség
több munkatársa./mti/

..

-40-

WR

bb 69. budapestre érkezett az egyesült arab köztársaság keres-
kedelmi küldöttsége

k sz tné vm

1964. május 13.

biró józsef külkereskedelmi miniszter meghívására a budapesti
nemzetközi vásárra szerdán este hazánkba érkezett mohamed hassan
el ibiari, az egyesült arab köztársaság gazdaságügyi minisztériu-
mának államtitkára és háromtagú kísérete.

fogadásukra a ferihegyi repülőtéren megjelent kallós ödön, a
magyar kereskedelmi kamara elnöke, valamint a külkereskedelmi minisz-
térium vezető munkatársai. ott voltak az egyesült arab köztársaság
nagykövetségének képviselői./mti/

..

22.00 rj

- 41 -

WR

bb. 70. bolgár kormányküldöttség érkezett budapestre

t sl/tné/rj

1964. május 13.

peko takov belkereskedelmi miniszter vezetésével szerdán este négytagú bolgár kormányküldöttség érkezett budapestre, a budapesti nemzetközi vásár közelgő megnyitása alkalmából. a küldöttséget a keleti pályaudvaron tausz jános belkereskedelmi miniszter, továbbá a külügyminisztérium és a külkereskedelmi minisztérium több vezető beosztású munkatársa fogadta. a fogadásnál jelen volt jancso georgiev budapesti bolgár nagykövét és a nagykövetség több tagja. /mti/

- v é g e -

22.15 rj

- 42 -

Wc

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I., Fém utca 6-7. Telefon: 100-400, 300-500

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1964. május 14.

bb 1. az „uj gilgames,” és a „pacsirta,” sikere - peti elindul Európába - több magyar filmet vásároltak meg a szocialista országok

i s g k v m f m

1964. május 14.

a hungarofilm tájékoztatása szerint az elmúlt hetekben több szocialista országba jutottak el a magyar filmgyártás újdonságai, vagy a régebben forgatott játékfilmek. a legnagyobb tetszéssel az „uj gilgames,” és a „pacsirta,” című filmeket fogadták. ezeket az alkotásokat öt-öt ország vásárolta meg. az „uj gilgames,”-t bemutatják a szovjetunióban, csehszlovákiában, romániában, Bulgáriában és Lengyelországban. a „pacsirta,” vetítési jogát a szovjetunió, csehszlovákia, románia, bulgária, továbbá a német demokratikus köztársaság televíziója vásárolta meg.

a két fiatal filmművész, Gaál István rendező és Sára Sándor operatőr nálunk is nagy sikert aratott első játékfilmjét, a „Sodrásban,” című alkotást műsorra tűzik csehszlovákia, románia és az NDK filmszínházai is. - három országban - csehszlovákiában, Bulgáriában és Lengyelországban - is megjelenik majd a mozik vásznán Nádasy László rendező és Sára Sándor operatőr megrázó dokumentumfilmje, az „Éva a.5116,,.

a szovjetunió a felsorolt filmekén kívül megvásárolta még Révész György rendező „Igen,” című munkájának, valamint a Máriaasszony házaspár mai tárgyu, csepelen játszódó „Karambol,” című új filmjének vetítési jogát. az utóbbi alkotást bemutatják még Bulgáriában, Lengyelországban és az NDK-ban is. az „Igen,” című, nemrég elkészült filmet a közeljövőben megismerheti a csehszlovák és a lengyel közönség is. „a pénzcsináló,” című szatirikus vígjátékot Romániában a mozik, a német demokratikus köztársaságban pedig a televízió mutatja be.
/folyt.köv./

-1-

Lm